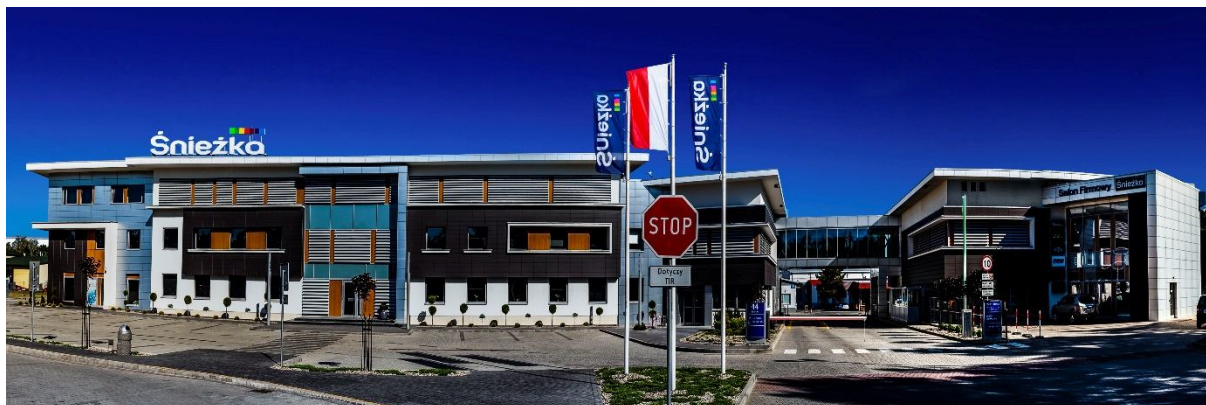

FABRYKA FARB I LAKIERÓW ŚNIEŻKA SA

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2018
SPORZĄDZONE WEDŁUG MIĘDZYNARODOWYCH STANDARDÓW SPRAWOZDAWCZOŚCI
FINANSOWEJ W WERSJI ZATWIERDZONEJ PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ
WRAZ ZE SPRAWOZDANIEM Z BADANIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA**

Warszawa, 29 marca 2019 roku

WYBRANE DANE FINANSOWE	5
Sprawozdanie z całkowitych dochodów	6
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	7
sprawozdanie z przepływów pieniężnych	8
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym.....	9
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające	10
1. Informacje ogólne	10
2. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego	10
3. Skład Zarządu Spółki	10
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	10
5. Inwestycje Spółki	10
6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	11
6.1. Profesjonalny osąd	11
6.2. Niepewność szacunków i założeń	11
7. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	12
7.1. Oświadczenie o zgodności.....	12
7.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdania finansowego.....	12
8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości.....	12
9. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie..	15
10. Istotne zasady rachunkowości.....	18
10.1. Wycena do wartości godziwej.....	18
10.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej.....	19
10.3. Rzeczowe aktywa trwałe	20
10.4. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	21
10.5. Nieruchomości inwestycyjne	21
10.6. Aktywa niematerialne.....	21
10.7. Leasing	23
10.8. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	23
10.9. Koszty finansowania zewnętrznego	24
10.10. Udziały i akcje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych.....	24
10.11. Aktywa finansowe	24
10.12. Utrata wartości aktywów finansowych	25
10.13. Zabezpieczenia	26
10.14. Zapasy	28
10.15. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	29
10.16. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.....	29
10.17. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	29
10.18. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	29
10.19. Rezerwy	30
10.20. Świadczenia pracownicze	30
10.21. Przychody	31
10.22. Podatki	31
10.23. Zysk netto na akcję.....	32
11. Segmenty operacyjne.....	32
12. Przychody i koszty	34
12.1. Pozostałe przychody operacyjne	34
12.2. Pozostałe koszty operacyjne.....	34

12.3. Przychody finansowe.....	35
12.4. Koszty finansowe	35
12.5. Koszty według rodzajów.....	35
12.6. Koszty amortyzacji, odpisów aktualizujących, różnic kursowych oraz zapasów ujęte w zysku lub stracie	36
12.7. Koszty świadczeń pracowniczych.....	36
13. Składniki innych całkowitych dochodów	36
14. Podatek dochodowy	37
14.1. Obciążenie podatkowe	37
14.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej.....	37
14.3. Odroczony podatek dochodowy	39
15. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	39
16. Zysk przypadający na jedną akcję	40
17. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	40
18. Rzeczowe aktywa trwałe	41
19. Leasing	42
19.1. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu.....	42
19.2. Należności z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	43
20. Nieruchomości inwestycyjne.....	43
21. Aktywa niematerialne	44
22. Aktywa i zobowiązania finansowe	45
23. Pozostałe aktywa	46
23.1. Pozostałe aktywa niefinansowe	46
24. Świadczenia pracownicze	47
24.1. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia	47
25. Zapasy	48
26. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	49
27. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	51
28. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	51
29. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe/ rezerwowe	52
29.1. Kapitał podstawowy	52
29.2. Kapitał z aktualizacji wyceny.....	54
29.3. Kapitał zapasowy	54
29.4. Niepodzielony zysk / (strata) i ograniczenia w wypłacie dywidendy	54
30. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki.....	54
31. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe.....	58
31.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (krótkoterminowe).....	58
31.2. Rozliczenia międzyokresowe	58
32. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej/ bilansowymi zmianami niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych/ rachunku przepływów pieniężnych.....	58
33. Zobowiązania inwestycyjne	59
34. Zobowiązania warunkowe	60
34.1. Sprawy sądowe.....	60
34.2. Rozliczenia podatkowe	60
35. Informacje o podmiotach powiązanych.....	60
35.1. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi	61

35.2. Pożyczka udzielona członkowi Zarządu.....	61
35.3. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu	61
35.4. Wynagrodzenie kadry kierowniczej Spółki.....	62
36. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	62
37. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	62
37.1. Ryzyko stopy procentowej.....	63
37.2. Ryzyko walutowe	64
37.3. Ryzyko cen towarów.....	64
37.4. Ryzyko kredytowe.....	64
37.5. Ryzyko związane z płynnością	64
38. Zabezpieczenia.....	65
38.1. Zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych.....	65
38.2. Zabezpieczenie wartości godziwej	66
39. Zarządzanie kapitałem	66
40. Struktura zatrudnienia	66
41. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym.....	67

WYBRANE DANE FINANSOWE

	<i>w tys zł</i>		<i>w tys EURO</i>	
	<i>rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku</i>	<i>rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku</i>
		<i>* dane przekształcone</i>		<i>* dane przekształcone</i>
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	522 271	510 523	122 401	120 273
II. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	53 737	54 166	12 594	12 761
III. Zysk (strata) brutto	73 509	51 071	17 228	12 032
IV. Zysk (strata) netto	60 588	41 535	14 200	9 785
V. Całkowity dochód za dany okres	61 984	39 878	14 527	9 395
VI. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	57 015	46 848	13 362	11 037
VII. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(30 880)	(23 726)	(7 237)	(5 589)
VIII. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(42 987)	(11 294)	(10 074)	(2 661)
IX. Przepływy pieniężne netto, razem	(16 852)	11 828	(3 949)	2 787
X. Aktywa razem	379 797	356 899	88 325	85 569
XI. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	203 888	215 235	47 416	51 604
XII. Zobowiązania długoterminowe	79 766	82 512	18 550	19 783
XIII. Zobowiązania krótkoterminowe	124 122	132 723	28 866	31 821
XIV. Kapitał własny	175 909	141 664	40 909	33 965
XV. Kapitał zakładowy	12 618	12 618	2 934	3 025
XVI. Liczba akcji (w szt.)	12 617 778	12 617 778	12 617 778	12 617 778
XVII. Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	4,80	3,29	1,13	0,78
XVIII. Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	4,80	3,29	1,13	0,78
XIX. Wartość księgową na jedną akcję (w zł / EUR)	13,94	11,23	3,24	2,69
XX. Rozwodniona wartość księgową na jedną akcję (w zł / EUR)	13,94	11,23	3,24	2,69
XXI. Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł / EUR)	2,20	3,20	0,52	0,75

* dane pszekształcone zgodnie z MSSF 15 (opis w nocie nr 8)

Kursy EURO przyjęte do przeliczenia sprawozdań:

Poszczególne pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów przeliczono wg kursu średniego EURO w okresie, który wyniósł:

w ciągu 12 miesięcy 2018 roku – 4,2669

w ciągu 12 miesięcy 2017 roku – 4,2447

Poszczególne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej przeliczono wg kursu EURO na koniec okresu:

na dzień 31 grudnia 2018 roku – 4,3000

na dzień 31 grudnia 2017 roku – 4,1709

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018

	Nota	rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku	rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku * dane przekształcone
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży produktów	10	461 792	451 762
Przychody ze sprzedaży towarów	10	44 350	41 058
Przychody ze sprzedaży materiałów	10	16 129	17 703
Przychody ze sprzedaży	10	522 271	510 523
Koszt własny sprzedaży		310 402	311 984
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży		211 869	198 539
Pozostałe przychody operacyjne	12.1	962	2 948
Koszty sprzedaży	12.5	105 744	106 421
Koszty ogólnego zarządu	12.5	46 582	38 465
Pozostałe koszty operacyjne	12.2	6 768	2 435
Zysk/(strata) na działalności operacyjnej		53 737	54 166
Przychody finansowe	12.3	23 304	2 602
Koszty finansowe	12.4	3 532	5 697
Zysk/(strata) brutto		73 509	51 071
Podatek dochodowy	14	12 921	9 536
Zysk/(strata) netto za okres		60 588	41 535
Inne całkowite dochody (straty), które nie zostaną przeniesione do wyniku finansowego:	13	(385)	124
Zyski (Straty) aktuarialne z tytułu programów zdefiniowanych świadczeń		(385)	124
Inne całkowite dochody (straty), które mogą być przeniesione do wyniku finansowego:		1 781	(1 781)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych po uwzględnieniu odroczonego podatku dochodowego		1 781	(1 781)
Inne całkowite dochody netto		1 396	(1 657)
CAŁKOWITY DOCHÓD ZA OKRES		61 984	39 878
Zysk/(strata) na jedną akcję:	16		
– podstawowy z zysku za okres sprawozdawczy		4,80	3,29
– podstawowy z zysku z działalności kontynuowanej za okres sprawozdawczy		4,80	3,29
– rozwodniony z zysku za okres sprawozdawczy		4,80	3,29
– rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej za okres sprawozdawczy		4,80	3,29

* dane pzszekształcone zgodnie z MSSF 15 (opis w nocie nr 8)

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

na dzień 31 grudnia 2018 roku

	<i>Nota</i>	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>
AKTYWA			
Aktywa trwale		233 498	185 865
Rzeczowe aktywa trwale	18	196 746	153 031
Nieruchomości inwestycyjne	20	-	8 472
Aktywa niematerialne	21	10 193	1 848
Udziały i akcje w innych jednostkach	5, 22	23 800	19 246
Należności długoterminowe	26	2 759	3 268
Aktywa z tytułu podatku odroczonego		-	-
Aktywa obrotowe		146 299	165 661
Zapasy	25	67 932	70 085
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	26	72 742	73 261
Pozostałe aktywa niefinansowe	23.1	1 748	1 586
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	27	3 877	20 729
Aktywa trwale zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	28	-	5 373
SUMA AKTYWÓW		379 797	356 899
PASYWA			
Kapitał własny		175 909	141 664
Kapitał podstawowy	29.1	12 618	12 618
Kapitał z aktualizacji wyceny	29.2	346	(1 781)
Kapitał zapasowy	29.3	102 580	88 805
Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	29.4	60 365	42 022
Zobowiązania długoterminowe		79 766	82 512
Oprocentowane kredyty i pożyczki	30	75 170	79 270
Rezerwy na świadczenia pracownicze	24.1	1 568	1 203
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	14.3	3 028	2 039
Zobowiązania krótkoterminowe		124 122	132 723
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	31.1	55 544	53 969
Bieżąca część oprocentowanych kredytów i pożyczek	30	62 628	72 045
Instrumenty pochodne	38.1	-	2 198
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		4 384	3 213
Rozliczenia międzyokresowe	31.2	417	375
Rezerwy na świadczenia pracownicze	24.1	1 149	923
Zobowiązania razem		203 888	215 235
SUMA PASYWÓW		379 797	356 899

SPRAWOZDANIE Z PRZEPLYWÓW PIENIĘŻNYCH za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018

<i>Przeplwy środków pieniężnych z działalności operacyjnej</i>	<i>rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku</i>
Zysk przed opodatkowaniem	73 509	51 071
Korekty:	(5 795)	12 846
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych	16 888	14 796
(Zysk) strata na działalności inwestycyjnej	(1 507)	(2 210)
(Zysk)/strata związana z działalnością finansową i różnice kursowe	(1 678)	(991)
Odsetki i dywidendy netto	(19 499)	1 252
Środki pieniężne z działalności operacyjnej przed uwzględnieniem zmian w kapitale obrotowym	67 713	63 916
Zmiana stanu zapasów	2 153	(10 708)
Zmiana stanu należności	(14)	(231)
Zmiana stanu zobowiązań	(1 749)	4 191
Zmiana stanu rezerw	131	301
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	(122)	(646)
Środki pieniężne wygenerowane w toku działalności operacyjnej	68 112	56 824
Zapłacony podatek dochodowy	(11 097)	(9 976)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	57 015	46 848
<i>Przeplwy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej</i>		
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	16 657	3 757
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	(66 336)	(29 976)
Wydatki na nabycie udziałów i akcji	(4 208)	-
Wpływy ze sprzedaży udziałów	121	250
Otrzymane odsetki	-	-
Otrzymane dywidendy	22 887	2 243
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności inwestycyjnej	(30 880)	(23 726)
<i>Przeplwy środków pieniężnych z działalności finansowej</i>		
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek	35 932	140 911
Splaty kredytów i pożyczek	(46 706)	(107 559)
Odsetki	(4 454)	(4 269)
Dywidendy i świadczenia założycielskie wypłacone	(27 759)	(40 377)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(42 987)	(11 294)
Zwiększenie (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych	(16 852)	11 828
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	20 729	8 901
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	3 877	20 729

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018

	<i>Kapitał podstawowy</i>	<i>Kapitał zapasowy</i>	<i>Kapitał z aktualizacji wyceny - Instrumenty zabezpieczające</i>	<i>Kapitał z aktualizacji wyceny - Pozostałe</i>	<i>Zyski zatrzymane</i>	<i>Kapitał własny ogółem</i>	
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	12 618	88 805	-	1 781	-	42 022	141 664
Korekta z tytułu zastosowania MSSF 9 - wycena należności (z uwzględnieniem podatku) *	-	-	-	-	(326)	(326)	(326)
Korekta z tytułu zastosowania MSSF 9 - wycena udziałów *	-	-	-	346	-	346	346
Na dzień 1 stycznia 2018 roku (przekształcone)	12 618	88 805	(1 781)	346	41 696	141 684	
Inne całkowite dochody netto za okres	-	-	1 781	-	(385)	1 396	1 396
Zysk/(strata) netto za okres	-	-	-	-	60 588	60 588	60 588
Przeniesienie na kapitał zapasowy z podziału zysku	-	13 775	-	-	(13 775)	-	-
Wyplata dywidendy	-	-	-	-	(27 759)	(27 759)	(27 759)
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	12 618	102 580	-	346	60 365	175 909	
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	12 618	97 418	-	-	32 252	142 288	
Inne całkowite dochody netto za okres	-	-	(1 781)	-	124	(1 657)	(1 657)
Zysk/(strata) netto za okres	-	-	-	-	41 535	41 535	41 535
Pokrycie strat z lat ubiegłych	-	(1 548)	-	-	1 548	-	-
Pozostałe	-	-	-	-	(125)	(125)	(125)
Wyplata dywidendy	-	(7 065)	-	-	(33 312)	(40 377)	(40 377)
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	12 618	88 805	(1 781)	-	42 022	141 664	

* korekta z tytułu zastosowania MSSF 9 opisana została w nocie 8

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Sprawozdanie finansowe Fabryki Farb i Lakierów Śnieżka SA obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku.

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA („Spółka” „jednostka”) została utworzona Aktem Notarialnym z dnia 16 stycznia 1998 roku. Siedziba Spółki mieści się w Warszawie, Aleja Jana Pawła II 23, 00-854 Warszawa.

Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000060537. Spółce nadano numer statystyczny REGON 690527477.

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Przedmiotem przeważającej działalności Spółki jest produkcja farb, lakierów i podobnych powłok oraz mas uszczelniających.

Branża jednostki wg klasyfikacji GPW to branża chemiczna.

2. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Spółka sporządziła skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku, które zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 29 marca 2019 roku.

3. Skład Zarządu Spółki

W skład Zarządu Spółki na dzień 31 grudnia 2018 roku i na dzień sporządzenia sprawozdania wchodził:

- ✓ Piotr Mikrut – Prezes Zarządu od dnia 31 marca 2004 roku do dnia dzisiejszego,
- ✓ Witold Waśko – Wiceprezes Zarządu od dnia 1 kwietnia 2005 roku do dnia dzisiejszego,
Członek Zarządu w okresie od 16 lutego 1998 roku do dnia 31 marca 2005 roku.
- ✓ Joanna Wróbel-Lipa – Wiceprezes Zarządu od dnia 6 maja 2011 roku do dnia dzisiejszego,
Członek Zarządu w okresie od 18 grudnia 2007 roku do dnia 5 maja 2011 roku.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 29 marca 2019 roku.

5. Inwestycje Spółki

Spółka posiada inwestycje w następujących jednostkach zależnych i stowarzyszonych:

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
(w tysiącach PLN)

<i>Jednostka zależna</i>	<i>Siedziba</i>	<i>Podstawowy przedmiot działalności</i>	<i>Procentowy udział Spółki w kapitale</i>	
			<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Śnieżka Ukraina Sp. z o.o.	Jaworów, ul Prywokzalna 1A, Ukraina	produkcja farb, lakierów, rozpuszczalników, klei, szpachli itp., handel hurtowy i detaliczny materiałami budowlanymi	82,52%	82,52%
Śnieżka BelPol Wspólna Sp. z o.o.	Żodino, ul. Dorożnaja 3/1, Białoruś	produkcja farb i lakierów, rozpuszczalników, handel hurtowy i detaliczny materiałami budowlanymi, samochodowy transport ciężarowy	99,00%	99,00%
TM Investment Sp. z o.o.	Warszawa, al. Jana Pawła II 23	zarządzanie znakami towarowymi	100,00%	100,00%
Śnieżka East Trade Sp. z o.o.	Moskwa, Rumjancewo, str 2, Rosja	promowanie wyrobów Śnieżki, działalność reklamowa i marketingowa	zlikwidowana	100,00%
Radomska Fabryka Farb i Lakierów S.A.	Radom, Czarna 29	produkcja i sprzedaż wyrobów antykorozyjnych	91,06%	0,00%
<i>Jednostka stowarzyszona</i>	<i>Siedziba</i>	<i>Podstawowy przedmiot działalności</i>	<i>Procentowy udział Spółki w kapitale</i>	
			<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
<i>Plastbud Sp. z o.o.</i>	Pustków 604, Polska	produkcja żywic, pigmentów	10,07%	10,07%

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Spółkę w podmiotach zależnych i stowarzyszonych jest równy udziałowi Spółki w kapitałach tych jednostek. Wyjątek stanowi Radomska Fabryka Farb i Lakierów, gdzie Emitent na dzień 31 grudnia 2018 roku uzyskał 89,55% głosów na walnym zgromadzeniu Radomskiej Fabryki Farb i Lakierów SA. Na ten dzień należące do Emitenta akcje odpowiadały łącznie 91,06% kapitału zakładowego Radomskiej Fabryki Farb i Lakierów SA. Spółka jest ostateczną jednostką dominującą Grupy. Śnieżka East Trade Sp. z o.o. została w trakcie 2018 roku zlikwidowana.

6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

6.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Jednym z obszarów wymagających osądu kierownictwa jest weryfikacja przesłanek utraty wartości inwestycji w jednostkach powiązanych. Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Kolejny obszar, w którym Spółka oprócz szacunków księgowych opiera się na osądzie kierownictwa jest leasing. Spółka dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

6.2. Niepewność szacunków i założeń

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Spółka przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Spółki. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Utrata wartości aktywów

Na każdy dzień bilansowy jednostka gospodarcza ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości, któregoś ze składników aktywów. Spółka na dzień bilansowy, po ocenie przesłanek wskazujących na to, że nastąpiła utrata wartości, utworzyła odpisy na należności oraz zapasy.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 25.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione. Z kolei utrzymanie/poprawa przyszłych wyników podatkowych przy zachowaniu obecnych zasad rozliczeń podatkowych spowoduje większe niż rozpoznane aktywo z tytułu podatku odroczonego.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz aktywów niematerialnych. Składniki rzeczowego majątku trwałego względnie ich istotne i odrębne części składowe amortyzowane są metodą liniową przez okres ekonomicznej użyteczności. Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się tak długo, jak wartość końcowa składnika aktywów nie przewyższa jego wartości bilansowej.

Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Odpisy aktualizujące należności

Na dzień bilansowy Spółka ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości należności. Jeżeli wartość możliwa do odzyskania składnika aktywów jest niższa od jego wartości bilansowej, Spółka dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych uwzględniając możliwości płatnicze klientów, ich rating oraz ryzyko utraty należności.

7. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego.

Niniejsze sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym, czyli po 31 grudnia 2018 roku.

7.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Spółkę działalność, w zakresie stosowanych przez Spółkę zasad rachunkowości, MSSF różnią się od MSSF UE.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

7.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdania finansowego

Walutą funkcjonalną Spółki i walutą sprawozdawczą niniejszego sprawozdania finansowego jest PLN.

8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

W niniejszym sprawozdaniu finansowym zastosowano po raz pierwszy następujące nowe standardy oraz zmiany do obowiązujących standardów, które weszły w życie od 1 stycznia 2018 r.:

Spółka odniosła się tylko do tych standardów, których zastosowanie, w opinii Spółki ma wpływ na sprawozdanie finansowe.

a) MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

MSSF 9 zastępuje MSR 39. Standard wprowadza jeden model przewidujący tylko dwie kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane w wartości godziwej i wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów. MSSF 9 wprowadza nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących – model oczekiwanych strat kredytowych.

Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmienionym kształcie. Kluczową zmianą jest nałożony na jednostki wymóg prezentowania w innych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy.

W zakresie rachunkowości zabezpieczeń zmiany miały na celu ściślej dopasować rachunkowość zabezpieczeń do zarządzania ryzykiem.

Spółka wdrożyła standard z dniem 1 stycznia 2018 r. bez korygowania danych porównawczych, co oznacza, że dane za okres zakończony 31 grudnia 2018 i 2017 nie są ze sobą porównywalne, natomiast korekta związana z dostosowaniem do MSSF 9 została wprowadzona 1 stycznia 2018 roku z odniesieniem wpływu na kapitał własny.

Kwota korekty wynikającej z zastosowania MSSF 9 odniesionej na kapitał własny po uwzględnieniu podatku odroczonego wynosi 326 tys. PLN i wynika z dokonanych na dzień 1 stycznia 2018 roku szacunków należności handlowych na bazie przyjętego modelu oczekiwanych strat kredytowych, z którego wynika, iż dotychczasowy odpis był mniejszy o 403 tys. PLN od odpisu oszacowanego na bazie nowego modelu. Do oceny szacunków w przyjętym modelu Spółka wzięła pod uwagę dane historyczne dotyczące spłat należności handlowych z ostatnich 3 lat oraz relacje biznesowe z klientami za ten okres.

Udziały i akcje w innych jednostkach, które podlegają konsolidacji wyceniane są według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości, pozostałe udziały i akcje, które nie podlegają konsolidacji wyceniane są wg wartości godziwej poprzez pozostałe całkowite dochody. Spółka dokonała wyceny udziałów mniejszościowych do wartości godziwej metodą mnożnikową na dzień zastosowanie tego MSSF po raz pierwszy. W wyniku wyceny dokonano zwiększenia o 346 tys. PLN wartości udziałów, wartość ta została odniesiona na kapitał z aktualizacji wyceny.

Poniżej zaprezentowano wpływ MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 na sprawozdanie finansowe oraz zmiany dotyczące klasyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych.

Pozycja w bilansie	MSR 39	MSSF 9				Wpływ zmiany
		Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	Wartość godziwa rozliczana przez wynik	Wartość godziwa rozliczana przez pozostałe całkowite dochody	
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	73 261	72 858	-	-	72 861	(403)
Należności długoterminowe	3 268	3 268	-	-	3 268	-
Odpisy aktualizujące	(2 938)	(3 341)	-	-	(3 341)	(403)
Wartość brutto należności	79 467	79 467	-	-	79 467	-
Środki pieniężne	20 729	20 729	-	-	20 729	-
Udziały i akcje w innych jednostkach	19 246	18 936	-	656	19 592	346
Oprocentowane kredyty i pożyczki długoterminowe	79 270	79 270	-	-	79 270	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki krótkoterminowe	72 045	72 045	-	-	72 045	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	53 969	53 969	-	-	53 969	-

Zyski zatrzymane	
Korekta odpisów aktualizujących dla aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie dla Należności z tytułu dostaw i usług	(403)
Korekty podatku odroczonego	77
RAZEM	(326)
Kapitał z aktualizacji wyceny	
Wycena udziałów mniejszościowych do wartości godziwej	346
RAZEM	346

b) MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” zastępuje MSR 18 i MSR 11 oraz odpowiednie interpretacje. Zasady przewidziane w MSSF 15 dotyczą wszystkich umów skutkujących przychodami. Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w momencie transferu kontroli nad towarami lub usługami na rzecz klienta, w wysokości ceny transakcyjnej. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w ramach pakietu, należy ujmować oddzielnie, ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, zgodnie z nowym standardem kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Ponadto, zgodnie z MSSF 15 koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.

c) Objasnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

Objasnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” dostarczają dodatkowych informacji i wyjaśnień dotyczących głównych założeń przyjętych w MSSF 15, m.in. na temat identyfikacji osobnych obowiązków, ustalenia czy jednostka pełni rolę pośrednika (agenta), czy też jest głównym dostawcą dóbr i usług (principal) oraz sposobu ewidencji przychodów z tytułu licencji. Oprócz dodatkowych objaśnień, wprowadzono także zwolnienia i uproszczenia dla jednostek stosujących nowy standard po raz pierwszy.

Wpływ zastosowania MSSF 15 na sprawozdanie finansowe:

W dniu 1 stycznia 2018 roku wszedł w życie MSSF 15 Przychody z umów z klientami. Spółka zdecydowała o pełnym retrospektywnym zastosowaniu powyższego standardu po raz pierwszy dla okresu rocznego rozpoczynającego się 1 stycznia 2018 roku. Oznacza to, iż dane porównywalne (tj. okres zakończony 31 grudnia 2017 roku) dla niniejszego sprawozdania finansowego zostały przekształcone w celu odzwierciedlenia wpływu nowego standardu, tak jakby obowiązywał on dla okresów przed datą wejścia standardu w życie.

Zmieniła się prezentacja przychodów ze sprzedaży i kosztów sprzedaży w ten sposób, iż część kwot wykazywanych dotychczas jako koszty sprzedaży po przekształceniu pomniejsza przychody ze sprzedaży. Nie ma to wpływu na wynik finansowy za okres zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku.

W wyniku zmiany prezentacji przychody ze sprzedaży i koszty sprzedaży za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 wykazywane w niniejszym sprawozdaniu finansowym zmniejszają się o kwotę 2 517 tys. PLN, to znaczy przychody ze sprzedaży wynoszą 510 523 tys. PLN, koszty sprzedaży wynoszą natomiast 106 421 tys. zł.

Zmiany wynikają z osądów dotyczących odrębności poszczególnych transakcji z klientami.

Podejście Spółki do wdrożenia MSSF 15 obejmowało:

- przegląd wszystkich umów zawartych z kontrahentami;
  - przegląd umownych ustaleń z odbiorcami odnośnie sprzedaży i zakupu usług, jak również upustów, zachęt i rabatów które odbiorcy mogą pozyskać w związku z zakupami w Spółce.
  - ustalenia czy poszczególne usługi są odrębne czy też są zależne od transakcji sprzedaży produktów Spółki.
- Ustalenia te Spółka dokonuje zarówno z kontrahentami będącymi bezpośrednimi odbiorcami produktów i w tym przypadku wszystkie usługi zakwalifikowane jako zależne od transakcji sprzedaży produktów rozpoznaje jako zmniejszenie przychodów oraz z kontrahentami którzy nie są bezpośrednimi odbiorcami produktów Spółki. W tym drugim przypadku, jeśli występuje sytuacja opisana w par 70 MSSF 15 tj „Wynagrodzenie należne klientowi obejmuje środki pieniężne, które jednostka płaci lub zamierza płacić klientowi (lub innym podmiotom, które

kupują dobra lub usługi jednostki od klienta), przy jednoczesnym rozpoznaniu, iż usługi świadczone przez kontrahenta są zależne od transakcji sprzedaży produktów, to takie usługi Spółka również rozpoznaje jako zmniejszenie przychodów.

d) Zmiany do MSSF 2: Klasyfikacja i wycena transakcji opartych na akcjach

Zmiana do MSSF 2 wprowadza m.in. wytyczne w zakresie wyceny w wartości godziwej zobowiązania z tytułu transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych, wytyczne dotyczące zmiany klasyfikacji z transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych na transakcje oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych, a także wytyczne na temat ujęcia zobowiązania podatkowego pracownika z tytułu transakcji opartych na akcjach.

e) Zmiany do MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”

Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” adresują kwestię zastosowania nowego standardu MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. Opublikowane zmiany do MSSF 4 uzupełniają opcje istniejące już w standardach i mają na celu zapobieganie tymczasowym wahaniom wyników jednostek sektora ubezpieczeniowego w związku z wdrożeniem MSSF 9.

f) Roczne zmiany do MSSF 2014 - 2016

“Roczne zmiany MSSF 2014-2016” zmieniają 3 standardy: MSSF 12 „Ujawnienia udziałów w innych jednostkach”, MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych”. Poprawki zawierają wyjaśnienia oraz zmiany dotyczące zakresu standardów, ujmowania oraz wyceny, a także zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne.

Zmiany do MSSF 12 obowiązują do okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2017 r. Natomiast pozostałe zmiany są obligatoryjne od 1 stycznia 2018 r.

g) Zmiany do MSR 40: Reklasyfikacja nieruchomości inwestycyjnych

Zmiany do MSR 40 precyzują wymogi związane z przeklasyfikowaniem do nieruchomości inwestycyjnych oraz z nieruchomości inwestycyjnych.

h) KIMSF 22: Transakcje w walutach obcych oraz płatności zaliczkowe

KIMSF 22 wyjaśnia zasady rachunkowości dotyczące transakcji, w ramach których jednostka otrzymuje lub przekazuje zaliczki w walucie obcej.

9. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Spółka nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu następujących opublikowanych standardów, interpretacji lub poprawek do istniejących standardów przed ich datą wejścia w życie:

a) MSSF 16 „Leasing”

MSSF 16 „Leasing” obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r., lub po tej dacie.

Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu. Wszystkie transakcje leasingu skutkują uzyskaniem przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym, MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę. Leasingobiorca będzie zobowiązany ująć: (a) aktywa i zobowiązania dla wszystkich transakcji leasingu zawartych

na okres powyżej 12 miesięcy, za wyjątkiem sytuacji, gdy dane aktywo jest niskiej wartości; oraz (b) amortyzację leasingowanego aktywa odrębnie od odsetek od zobowiązania leasingowego w sprawozdaniu z wyników. MSSF 16 w znaczącej części powtarza regulacje z MSR 17 dotyczące ujęcia księgowego leasingu przez leasingodawcę. W konsekwencji, leasingodawca kontynuuje klasyfikację w podziale na leasing operacyjny i leasing finansowy oraz odpowiednio różnicuje ujęcie księgowe.

Spółka zastosuje MSSF 16 od 1 stycznia 2019 r.

Spółka dokonała analizy wpływu zastosowania MSSF 16 na sprawozdanie. W wyniku analizy dokonano wyceny opłat z tytułu użytkowania prawa wieczystego użytkowania gruntu na sprawozdanie finansowe w kontekście MSSF 16. Na podstawie wstępnie przeprowadzonych obliczeń, Spółka szacuje, iż rzeczowe aktywa trwałe oraz zobowiązania finansowe wzrosną na dzień zastosowania tego standardu po raz pierwszy o około 450 tys. PLN.

b) Zmiany do MSSF 9: Prawo wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem

Zmiana do MSSF 9 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie, z możliwością jej wcześniejszego zastosowania. Na skutek zmiany do MSSF 9, jednostki będą mogły wyceniać aktywa finansowe z tak zwanym prawem do wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej poprzez inne całkowite dochody, jeżeli spełniony jest określony warunek - zamiast dokonywania wyceny według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Spółka zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 r.

Spółka szacuje, że wpływ zmian będących skutkiem zastosowania danego standardu po raz pierwszy na sprawozdanie finansowe będzie nieistotny.

c) MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”

MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” został wydany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 maja 2017 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 r. lub po tej dacie.

Nowy MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe zastąpi obecnie obowiązujący MSSF 4, który zezwala na różnorodną praktykę w zakresie rozliczania umów ubezpieczeniowych. MSSF 17 zasadniczo zmieni rachunkowość wszystkich podmiotów, które zajmują się umowami ubezpieczeniowymi i umowami inwestycyjnymi.

Spółka zastosuje MSSF 17 po jego zatwierdzeniu przez Unię Europejską.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, Spółka ocenia, że standard ten nie ma wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Spółki.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, nowy standard nie został jeszcze zatwierdzony przez Unię Europejską.

d) Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”

Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” wyjaśniają, że w odniesieniu do długoterminowych udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, do których nie stosuje się metody praw własności, spółki stosują MSSF 9. Dodatkowo, Rada opublikowała również przykład ilustrujący zastosowanie wymogów MSSF 9 i MSR 28 do długoterminowych udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu.

Spółka zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 r.

Spółka szacuje, że wpływ zmian będących skutkiem zastosowania danego standardu po raz pierwszy na sprawozdanie finansowe będzie nieistotny.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

e) KIMSF 23: Niepewność związana z ujęciem podatku dochodowego

KIMSF 23 wyjaśnia wymogi w zakresie rozpoznania i wyceny zawarte w MSR 12 w sytuacji niepewności związanej z ujęciem podatku dochodowego. Wytyczne obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie.

Spółka zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 r.

Spółka szacuje, że wpływ zmian będących skutkiem zastosowania danego standardu po raz pierwszy na sprawozdanie finansowe będzie nieistotny.

f) Roczne zmiany do MSSF 2015 - 2017

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2017 r. "Roczne zmiany MSSF 2015-2017", które wprowadzają zmiany do 4 standardów: MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”, MSR 12 „Podatek dochodowy” oraz MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”.

Poprawki zawierają wyjaśnienia oraz doprecyzowują wytyczne standardów w zakresie ujmowania oraz wyceny.

Spółka zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 r.

Spółka szacuje, że wpływ zmian będących skutkiem zastosowania danego standardu po raz pierwszy na sprawozdanie finansowe będzie nieistotny.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

g) MSR 19 „Świadczenia pracownicze”

Zmiany do MSR 19 obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. Poprawki do standardu określają wymogi związane z ujęciem księgowym modyfikacji, ograniczenia lub rozliczenia programu określonych świadczeń.

Spółka zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 r.

Spółka szacuje, że wpływ zmian będących skutkiem zastosowania danego standardu po raz pierwszy na sprawozdanie finansowe będzie nieistotny.

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

h) Zmiany w zakresie referencji do Założeń Koncepcyjnych w MSSF

Zmiany w zakresie referencji do Założeń Koncepcyjnych w MSSF będą miały zastosowanie z dniem 1 stycznia 2020 r.

i) MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”

W wyniku zmiany do MSSF 3 zmodyfikowana została definicja „przedsięwzięcia”. Aktualnie wprowadzona definicja została zawężona i prawdopodobnie spowoduje, że więcej transakcji przejęć zostanie zakwalifikowanych jako nabycie aktywów. Zmiany do MSSF 3 obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2020 r. lub po tej dacie.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

j) MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” oraz MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”

Rada opublikowała nową definicję terminu „istotność”. Zmiany do MSR 1 i MSR 8 doprecyzowują definicję istotności i zwiększają spójność pomiędzy standardami, ale nie oczekuje się, że będą miały znaczący wpływ na przygotowanie sprawozdań finansowych. Zmiana jest obowiązkowa dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2020 r. lub po tej dacie.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

k) MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”

Standard ten pozwala jednostkom, które sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy (z dniem 1 stycznia 2016 r. lub po tej dacie), do ujmowania kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach, zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności z jednostkami które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot, zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach, powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.

Decyzją Unii Europejskiej MSSF 14 nie zostanie zatwierdzony.

l) Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsiębiorcami

Zmiany rozwiązują problem aktualnej niespójności pomiędzy MSSF 10 a MSR 28. Ujęcie księgowo zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „biznes” (ang. business).

W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „biznes”, inwestor wykaże pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji biznesu, inwestor ujmuje zysk lub stratę z wyłączeniem części stanowiącej udziały innych inwestorów.

Zmiany zostały opublikowane 11 września 2014 r. Data obowiązywania zmienionych przepisów nie została ustalona przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zatwierdzenie tej zmiany jest odroczone przez Unię Europejską.

10. Istotne zasady rachunkowości

10.1. Wycena do wartości godziwej

Spółka wycenia instrumenty finansowe takie jak udziały w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy.

Ponadto, wartość godziwa instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz nieruchomości inwestycyjnych wycenianych według kosztu historycznego zostały ujawnione w nocie 20 oraz 37.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny, jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Spółki.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Spółka stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- Poziom 3 - Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Spółka ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując się istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość.

Zastosowanie MSSF 9 miało wpływ na sytuację finansową, wyniki działalności, oraz na zakres informacji prezentowanych w sprawozdaniu finansowym Spółki.

Zarząd Spółki określa zasady i procedury dotyczące zarówno systematycznego wyceniania do wartości godziwej np. nieruchomości inwestycyjnych oraz nienotowanych aktywów finansowych jak i wycen jednorazowych np. w przypadku aktywów przeznaczonych do sprzedaży w działalności zaniechanej.

Na potrzeby ujawnienia wyników wyceny do wartości godziwej Spółka ustaliła klasy aktywów i zobowiązań na podstawie rodzaju, cech i ryzyka związanego z poszczególnymi składnikami aktywów i zobowiązań oraz poziom w hierarchii wartości godziwej, jak opisano powyżej.

10.2. Przeliczenie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje w walucie obcej Spółka ujmuje początkowo w walucie funkcjonalnej (PLN), stosując do przeliczenia kwoty wyrażonej w walucie obcej natychmiastowy kurs wymiany. Jest to średni kurs ogłoszony przez NBP dla danej waluty na ostatni dzień roboczy, poprzedzający dzień zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy:

- ✓ pozycje pieniężne w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu zamknięcia dla danej waluty. Kurs zamknięcia stanowi natychmiastowy kurs wymiany na dzień bilansowy. (Spółka przyjmuje, że jest to średni kurs NBP z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień bilansowy).
- ✓ pozycje niepieniężne wyceniane wg kosztu historycznego wyrażone w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu natychmiastowego kursu wymiany z dnia transakcji.

Różnice kursowe powstają z tytułu rozliczenia pozycji pieniężnych, lub z tytułu przeliczenia tych pozycji na dzień bilansowy po kursach innych niż te, po których zostały one przeliczone w momencie ich początkowego ujęcia. Ujmuje się je w wyniku okresu, w którym powstają, przy czym dodatnie różnice kursowe zwiększają przychody finansowe danego okresu, a ujemne różnice kursowe zwiększają koszty finansowe danego okresu.

Różnice kursowe wynikające z rozliczenia pozycji niepieniężnych ujmuje się w Sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym dokonano rozliczenia.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	<i>28 grudnia 2018</i>	<i>30 grudnia 2017</i>
USD	3,7550	3,4813
EUR	4,2969	4,1709
RON	0,9222	0,8953
UAH	0,1355	0,1236
BYN	1,7615	1,7908
GBP	4,748	4,7001
SEK	0,419	0,4243

10.3. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to środki trwałe, które są utrzymywane przez jednostkę w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu, lub w celach administracyjnych.

W/w środki trwałe ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli istnieje oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok i istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem aktywów.

Składniki rzeczowego majątku trwałego wykazywane są w oparciu o ich cenę nabycia lub przyjęty koszt wytworzenia, pomniejszone o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. W przypadku, gdy określony składnik rzeczowego majątku trwałego składa się z odrębnych i istotnych części składowych o różnym okresie użytkowania, części te są traktowane jako oddzielne pozycje rzeczowego majątku trwałego.

Ewidencja środków trwałych jest prowadzona ilościowo i wartościowo w podziale na grupy rodzajowe.

Składniki rzeczowego majątku trwałego względnie ich istotne i odrębne części składowe amortyzowane są metodą liniową przez okres ekonomicznej użyteczności. Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się tak długo, jak długo wartość końcowa składnika aktywów nie przewyższa jego wartości bilansowej. Grunty nie są amortyzowane.

Okresy użytkowania środków trwałych dla poszczególnych grup rodzajowych:

<i>Grupa rodzajowa</i>	<i>Typ</i>	<i>Okres</i>	
0	Grunty	nieokreślony	lat
1	Budynki	20-40	lat
2	Budowle	20-40	lat
3	Kotły i maszyny energetyczne	5-10	lat
4	Maszyny i urządzenia	3-15	lat
5	Maszyny, urządzenia i aparaty specjalne branżowe	5-10	lat
6	Urządzenia techniczne	4-30	lat
7	Środki transportu	3-8	lat
8	Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie	5-15	lat

Jednostka na dzień bilansowy ocenia, czy istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników rzeczowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, jednostka szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Jeżeli wartość bilansowa danego środka trwałego jest wyższa od oszacowanej dla niego wartości odzyskiwalnej, to wartość bilansowa tegoż środka trwałego podlega odpisowi z tytułu utraty wartości do wysokości jego wartości odzyskiwalnej.

Jednostka corocznie weryfikuje okresy użytkowania oraz wartości rezydualne rzeczowych aktywów trwałych.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych zostaje usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej jednostki po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego

składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej jednostki są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym dokonano takiego wyksięgowania.

Środki trwałe w budowie dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty ich wartości. Głównym powodem do dokonania odpisów jest prawdopodobieństwo, iż budowany składnik środków trwałych nie przyniesie w przyszłości korzyści. Inwestycje rozpoczęte nie podlegają amortyzacji. Amortyzacja środka trwałego rozpoczyna się wówczas, gdy dany środek trwały jest kompletny i zdolny do użytkowania.

10.4. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale i ich grupy do sprzedaży uznaje się za przeznaczone do sprzedaży, w sytuacji gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa Spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji. Aktywa trwale sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

10.5. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne są ujmowane według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów transakcyjnych. Po początkowym ujęciu wartość nieruchomości inwestycyjnych pomniejszana jest o umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela - Spółkę staje się nieruchomością inwestycyjną, Spółka stosuje zasady opisane w części *Rzeczowe aktywa trwale* aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości. W przypadku przeniesienia aktywów z zapasów do nieruchomości inwestycyjnych, różnicę między wartością godziwą nieruchomości ustaloną na ten dzień przeniesienia a jej poprzednią wartością bilansową ujmuje się w zysku lub stracie. W przypadku przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej do aktywów wykorzystywanych przez właściciela lub do zapasów, domniemany koszt takiego składnika aktywów, który zostanie przyjęty dla celów jego ujęcia w innej kategorii jest równy wartości godziwej nieruchomości ustalonej na dzień zmiany jej sposobu użytkowania.

10.6. Aktywa niematerialne

Aktywa niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają kryteria rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia aktywów niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, aktywa niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na aktywa niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Nakłady poniesione na aktywa niematerialne, które zostały nabyte w oddzielnej transakcji wycenia się przy początkowym ujęciu w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady te są ujmowane jako wartości niematerialne w trakcie tworzenia do momentu zakończenia ich realizacji i ujęcia jako wartości niematerialne. Głównym powodem do dokonania odpisów jest prawdopodobieństwo, iż tworzona wartość niematerialna nie przyniesie w przyszłości korzyści. Wartości niematerialne w trakcie tworzenia nie podlegają amortyzacji.

Spółka ustala, czy okres użytkowania aktywów niematerialnych jest określony czy nieokreślony. Aktywa niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane

testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników aktywów niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika aktywów niematerialnych.

Aktywa niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane testowi na utratę wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są ujmowane w zysku lub stracie w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia pomniejszonych o umorzenie i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Skapitalizowane nakłady są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do aktywów niematerialnych Spółki przedstawia się następująco:

	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Koszty prac rozwojowych</i>	<i>Oprogramowanie komputerowe</i>	<i>Inne np. prawa autorskie, licencje</i>
Okresy użytkowania	Nieokreślone. Dla patentów i licencji użytkowanych na podstawie umowy zawartej na czas określony, przyjmuje się ten okres uwzględniając dodatkowy okres, na który użytkowanie może być przedłużone.	5-10 lat	2-10 lat	2-10 lat
Wykorzystana metoda amortyzacji	Aktywa o nieokreślonym okresie użytkowania nie są amortyzowane ani przeszacowywane. Amortyzowane przez okres umowy (2-10 lat) - metodą liniową.	5-10 lat metodą liniową	2-10 lat metodą liniową	2-10 lat metodą liniową
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	Nabyte	Wewnętrznie wytworzone	Nabyte	Nabyte
Test na utratę wartości	Nieokreślony okres użytkowania - coroczny oraz w przypadku istnienia przesłanki wskazującej na utratę wartości. Dla pozostałych – coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczny w przypadku składników nie oddanych jeszcze do użytkowania oraz w przypadku istnienia przesłanki wskazującej na utratę wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia aktywów niematerialnych z bilansu są kalkulowane jako różnica pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w zysku lub stracie w momencie ich usunięcia z bilansu.

10.7. Leasing

Spółka jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Spółkę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane w zysku lub stracie, chyba że spełnione są wymogi kapitalizacji.

Zasady amortyzacji środków trwałych użytkowanych na mocy leasingu finansowego powinny być spójne z zasadami stosowanymi przy amortyzacji własnych aktywów jednostki podlegających amortyzacji. Przy braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty operacyjne w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako koszt w okresie, w którym stają się należne.

Spółka jako leasingodawca

Umowy leasingowe klasyfikowane są zgodnie MSR 17 jako umowy leasingu finansowego lub operacyjnego w zależności od warunków zawartej umowy.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi Spółka zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Początkowe koszty bezpośrednie poniesione w toku negocjowania umów leasingu operacyjnego dodaje się do wartości bilansowej środka stanowiącego przedmiot leasingu i ujmuje przez okres trwania leasingu na tej samej podstawie, co przychody z tytułu wynajmu. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako przychód w okresie, w którym staną się należne.

Umowy leasingu zawierane przez Spółkę z leasingobiorcą, zgodnie z którymi następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego i prezentowane są jako należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto. Opłaty leasingowe Spółka rozpoznaje jako spłatę należności głównej oraz przychody finansowe, które są dla Spółki zwrotem zainwestowanych środków i wynagrodzeniem za usługi.

Spółka przyporządkowuje przychody finansowe przez okres trwania umowy leasingowej w sposób racjonalny i systematyczny. Opłaty leasingowe dotyczące danego okresu obrotowego zmniejszają inwestycję leasingową brutto, obniżając zarówno należność główną, jak i kwotę niezrealizowanych przychodów finansowych

10.8. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne od generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje

się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Spółka szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od momentu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po uwzględnieniu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

10.9. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związane z nabyciem, budową lub wytworzeniem środków trwałych, wymagających znacznej ilości czasu na przygotowanie do użytkowania zgodnie z jego przeznaczeniem, ujmuje się jako część kosztu wytworzenia danego środka trwałego. Wszelkie inne koszty finansowania zewnętrznego odnosi się w ciężar kosztów w momencie ich poniesienia. Spółka korzysta z finansowania zewnętrznego, które jest głównie przeznaczane na cele ogólne związane z bieżącą działalnością, finansowanie celowe stanowi pożyczka od spółki zależnej TM Investment Sp. z o.o. (pożyczka w wysokości 74,3 mln PLN).

Koszt finansowania zewnętrznego stanowi łączny koszt kredytów bankowych z jakich korzysta spółka tj. koszt odsetek wraz z prowizją. Bazę do wyliczenia odsetek stanowi stopa wynikająca z umów kredytowych.

Koszt finansowania zewnętrznego stanowią koszty kredytu i pożyczki dające się bezpośrednio powiązać z nabyciem lub wytworzeniem danego kwalifikującego się składnika aktywów, kapitalizuje się je jako część kosztu tego składnika wtedy, gdy jest prawdopodobne, że koszty te przyniosą w rezultacie przyszłe korzyści ekonomiczne i można je wiarygodnie wycenić. Spółka aktywuje różnicę pomiędzy kosztami finansowania zewnętrznego a przychodami z tytułu tymczasowego zainwestowania pożyczonych środków.

10.10. Udziały i akcje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych

Udziały i akcje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych wykazywane są według kosztu historycznego po uwzględnieniu odpisów z tytułu utraty wartości. W przypadku sprzedaży udziałów, wartość rozchodu udziałów wyceniana jest wg ceny średnioważonej.

10.11. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Klasyfikacja jest uzależniona od przyjętego przez Spółkę modelu zarządzania aktywami finansowymi oraz warunków umownych przepływów pieniężnych. Spółka dokonuje reklasyfikacji inwestycji w instrumenty dłużne wtedy i tylko wtedy, gdy zmienia się model zarządzania tymi aktywami.

Ujmowanie i zaprzestanie ujmowania

Aktywa finansowe ujmuje się, gdy Spółka staje się stroną postanowień umownych instrumentu. Aktywa finansowe wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z aktywów finansowych wygasły lub zostały przeniesione, a Spółka dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Wycena na moment początkowego ujęcia

Na moment początkowego ujęcia, Spółka wycenia składnik aktywów finansowych według wartości godziwej powiększonej o, w przypadku składnika aktywów finansowych, który nie wycenia w wartości godziwej przez wynik finansowy, koszty transakcji, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu składnika aktywów finansowych. Koszty transakcji dotyczących aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy są ujmowane w wyniku finansowym.

Wycena po początkowym ujęciu:

- Instrumenty dłużne - Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu Instrumenty dłużne utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów, które obejmują wyłącznie spłaty kapitału i odsetek („SPPI”, ang. *solely payment of principal and interest*), są wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Przychody z tytułu odsetek oblicza się metodą efektywnej stopy procentowej i wykazuje w pozycji „przychody z tytułu odsetek” w wyniku finansowym. Odpisy z tytułu utraty wartości ujmuje się zgodnie z zasadą rachunkowości i prezentuje w pozycji „odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych”.

W szczególności, w tej kategorii Spółka klasyfikuje:

- należności handlowe poza należnościami podlegającymi faktoringowi,
- pożyczki, które spełniają test klasyfikacyjny SPPI i które zgodnie z modelem biznesowym są wykazywane jako „utrzymywane w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych”, środki pieniężne i ich ekwiwalenty.
- Instrumenty dłużne - Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. Instrumenty dłużne, z których przepływy stanowią wyłącznie płatności kapitału i odsetek, a które są utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów pieniężnych i w celu sprzedaży, wyceniane są według wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. Zmiany wartości bilansowej są ujmowane przez pozostałe całkowite dochody, za wyjątkiem zysków i strat z tytułu utraty wartości, przychodów z tytułu odsetek oraz różnic kursowych, które ujmuje się w wyniku finansowym. W przypadku zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych łączny zysk lub stratę poprzednio ujęte w pozostałych całkowitych dochodach przenosi się z kapitału własnego do wyniku finansowego i ujmuje jako pozostałe zyski/(straty). Przychody z tytułu odsetek od takich aktywów finansowych wylicza się metodą efektywnej stopy procentowej i ujmuje się w pozycji „przychody z tytułu odsetek”. Aktualizacja wartości ujmuje się zgodnie z zasadą rachunkowości i prezentuje w innych całkowitych dochodach.

W szczególności, w tej kategorii Spółka klasyfikuje:

- udziały i akcje w innych jednostkach
- Instrumenty dłużne - Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy Aktywa, które nie spełniają kryteriów wyceny według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy. W szczególności Spółka zalicza do tej kategorii następujące instrumenty:
  - należności handlowe podlegające faktoringowi stosowanemu regularnie w celu zarządzania płynnością, gdy warunki umowy faktoringowej skutkują zaprzestaniem ujmowania należności; oraz
  - pożyczki, które nie spełniają testu SPPI (tj. przepływy pieniężne z tych pożyczek nie stanowią wyłącznie płatności kapitału i odsetek), ponieważ częstotliwość zmian oprocentowania nie odpowiada formule naliczania odsetek.

Zysk lub stratę z wyceny inwestycji dłużnych do wartości godziwej ujmuje się w wyniku finansowym i prezentuje w pozycji „Zyski (straty) z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów finansowych” w okresie, w którym wystąpiły. Te zyski /straty z wyceny do wartości godziwej zawierają wynikające z umowy otrzymane odsetki od instrumentów finansowych zaliczonych do tej kategorii.

10.12. Utrata wartości aktywów finansowych

Utrata wartości aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu Spółka dokonuje oceny oczekiwanych strat kredytowych (ang. *expected credit losses* - „ECL”) związanych z instrumentami dłużnymi wycenianymi według zamortyzowanego kosztu i w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, niezależnie od tego, czy wystąpiły przesłanki utraty wartości.

W przypadku krótkoterminowych należności handlowych, które nie mają znaczącego elementu finansowania, Spółka stosuje podejście uproszczone wymagane w MSSF 9 i wycenia odpisy z tytułu utraty wartości w wysokości strat kredytowych oczekiwanych w całym okresie życia należności od momentu jej początkowego ujęcia. Spółka

stosuje matrycę odpisów, w której odpisy oblicza się dla należności handlowych zaliczonych do różnych przedziałów wiekowych lub okresów przeterminowania.

W celu określenia ogólnego współczynnika niewypełnienia zobowiązania przeprowadza się analizę nieściągalności za ostatnie 3 lata poprzedzające rok, za który sporządzane jest sprawozdanie finansowe. Współczynniki niewypełnienia zobowiązania oblicza się dla następujących przedziałów: (1) do 30 dni; (2) od 30 do 60 dni; (3) od 60 do 90 dni; oraz (4) powyżej 90 dni. W celu określenia współczynnika niewypełnienia zobowiązania dla danego przedziału wiekowania, saldo należności spisanych porównuje się z saldem należności niespłaconych. Uwzględniony został również wpływ czynników przyszłych na kwotę strat kredytowych.

Odpis z tytułu utraty wartości oblicza się uwzględniając współczynniki niewypełnienia zobowiązania skorygowane o wpływ czynników przyszłych oraz wysokość salda należności niespłaconych na dzień bilansowy dla każdego przedziału analizy wiekowej.

Spółka stosuje trzystopniowy model utraty wartości dla aktywów finansowych innych niż należności handlowe:

- Stopień 1 - salda, dla których ryzyko kredytowe nie wzrosło znacząco od początkowego ujęcia. Oczekiwane straty kredytowe określa się na podstawie prawdopodobieństwa niewypełnienia zobowiązania w ciągu 12 miesięcy (tj. całkowita oczekiwana strata kredytowa pomnożona jest przez prawdopodobieństwo, że strata wystąpi w ciągu następujących 12 miesięcy);
- Stopień 2 - obejmuje salda, dla których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia, ale brak jest obiektywnych przesłanek utraty wartości; oczekiwane straty kredytowe określa się na podstawie prawdopodobieństwa niewypełnienia zobowiązania przez cały umowny okres życia danego aktywa;
- Stopień 3 - obejmuje salda z obiektywną przesłanką utraty wartości.

Należności handlowe zaliczane są do Stopnia 2 lub Stopnia 3:

- Stopień 2 - obejmuje należności handlowe, do których zastosowano podejście uproszczone do wyceny oczekiwanych strat kredytowych w cały okres życia należności, za wyjątkiem pewnych należności handlowych zaliczonych do Stopnia 3;
- Stopień 3 - obejmuje należności handlowe przeterminowane o ponad 90 dni lub zidentyfikowane indywidualnie jako nieobsługiwane.

W zakresie w jakim zgodnie z powyższym modelem konieczna jest ocena czy nastąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego, Spółka uwzględnia następujące przesłanki przy dokonywaniu tej oceny:

- pożyczka jest przeterminowana o co najmniej 30 dni;
- nastąpiły zmiany legislacyjne, technologiczne lub makroekonomiczne, które mają znaczący negatywny wpływ na dłużnika;
- pojawiły się informacje o znaczącym niekorzystnym zdarzeniu dotyczącym pożyczki lub innej pożyczki tego samego dłużnika od innego pożyczkodawcy, np. wypowiedzenie umowy pożyczki, naruszenie jej warunków czy renegocjacja warunków ze względu na trudności finansowe itp.;
- dłużnik stracił znaczącego klienta lub dostawcę albo doświadczył innych niekorzystnych zmian na swoim rynku.

10.13. Zabezpieczenia

W rachunkowości zabezpieczeń, zabezpieczenia klasyfikowane są jako:

- zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczające przed ryzykiem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub
- zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, zabezpieczające przed zmianami przepływów środków pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów, zobowiązaniem lub prognozowaną transakcją lub
- zabezpieczenie udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym.

Zabezpieczenie ryzyka walutowego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania jest rozliczane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia, Spółka formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter

zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem. Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana na bieżąco w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

10.13.1 Zabezpieczenie wartości godziwej

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed zmianami wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub nie ujętego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłoby wpływać na zysk lub stratę. W przypadku zabezpieczenia wartości godziwej, wartość bilansowa zabezpieczanej pozycji jest korygowana o zyski i lub straty z tytułu zmian wartości godziwej wynikających z zabezpieczanego ryzyka, instrument zabezpieczający jest wyceniany do wartości godziwej, a zyski i straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej ujmowane są w zysku lub stracie.

Jeśli nieujęte uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie jest wyznaczone jako pozycja zabezpieczana, późniejsze łączne zmiany wartości godziwej uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania wynikające z zabezpieczanego ryzyka ujmuje się jako składnik aktywów lub zobowiązanie, a powstające zyski lub straty ujmuje się w zysku lub stracie. Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego również ujmuje się w zysku lub stracie.

Spółka zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany, jeżeli zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub gdy Spółka unieważnia powiązanie zabezpieczające. Każdą korektę wartości bilansowej zabezpieczanego instrumentu finansowego, do którego stosuje się metodę zamortyzowanego kosztu, poddaje się amortyzacji, a dokonane odpisy ujmuje się w zysku lub stracie. Amortyzacja może rozpocząć się od momentu dokonania korekty, jednakże nie później niż w momencie zaprzestania korygowania pozycji zabezpieczanej o zmiany wartości godziwej wynikające z zabezpieczanego ryzyka.

10.13.2 Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją i które mogłoby wpływać na zysk lub stratę. Część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie ujmuje się w innych całkowitych dochodach, a nieefektywną część ujmuje się w zysku lub stracie.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale własnym przenosi się do rachunku zysków i strat w tym samym okresie, albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na zysk lub stratę.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego, albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego będzie się stosować zabezpieczenie wartości godziwej, wtedy zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach są wyłączone z kapitału własnego i włącza się je do kosztu nabycia lub do innej wartości bilansowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Zyski lub straty powstałe w wyniku zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają warunków umożliwiających stosowanie zasad rachunkowości zabezpieczeń, są ujmowane bezpośrednio w wyniku finansowym netto za bieżący okres.

Spółka zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy instrument zabezpieczający wygaś lub został sprzedany, jego wykorzystanie dobiegło końca lub nastąpiła jego realizacja, bądź gdy zabezpieczenie przestało spełniać warunki umożliwiające stosowanie wobec niego zasad rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku, łączny zysk lub strata na instrumencie zabezpieczającym, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale własnym, są nadal wykazywane w kapitale własnym aż do momentu wystąpienia prognozowanej transakcji. Jeżeli Spółka przestała spodziewać się, że prognozowana transakcja

nastąpi, wówczas zakumulowany w kapitale własnym łączny zysk lub strata netto są odnoszone do zysku lub straty netto za bieżący okres.

10.13.3 Zabezpieczenia udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym

Zabezpieczenie udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym, w tym zabezpieczenie pozycji pieniężnej, uznawanej za część udziałów w aktywach netto, ujmuje się podobnie do zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Zyski lub straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego związane z efektywną częścią zabezpieczenia ujmuje się w innych całkowitych dochodach, natomiast zyski lub straty związane z nieefektywną częścią zabezpieczenia – ujmuje się w zysku lub stracie. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, kwotę zysków lub strat ujętą wcześniej w innych całkowitych dochodach przeklasyfikowuje się z kapitału własnego do zysków lub strat jako korektę wynikającą z przeklasyfikowania.

10.14. Zapasy

Zapasy- są to aktywa (MSR 2 pkt. 6):

- ✓ przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej,
- ✓ Spółka prezentuje te aktywa jako wyroby gotowe (produkty) oraz towary. Przez wyroby gotowe rozumie się towary wytworzone przez Spółkę. Przez towary rozumie się towary handlowe nabyte przez jednostkę w celu dalszej odsprzedaży,
- ✓ będące w trakcie produkcji przeznaczone docelowo na sprzedaż, w sprawozdaniu Spółki prezentowane jako półprodukty,
- ✓ mające postać materiałów zużywanych w procesie produkcyjnym, w trakcie świadczenia usług, oraz służące procesowi sprzedaży i zarządzania. W sprawozdaniu Spółki prezentowane jako materiały.

Zapasy wyceniane są (zgodnie z MSR 2 pkt. 9.18) według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od ich cen sprzedaży netto możliwej do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość netto możliwa do uzyskania jest oszacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku bieżącej działalności gospodarczej, pomniejszona o szacowane koszty wykończenia oraz koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Wartość zapasów ustala się w oparciu o:

- ✓ Materiały - cenę nabycia, przy czym rozchód wycenia się metodą średnioważoną,
- ✓ Towary - cenę nabycia, przy czym rozchód wycenia się metodą średnioważoną,
- ✓ Wyroby gotowe – cenę ewidencyjną ustaloną na poziomie planowanego kosztu wytworzenia produktu skorygowanej o odchylenia w systemie narastającym, doprowadzając do rzeczywistego kosztu wytworzenia nie wyższego niż cena sprzedaży netto, przy czym rozchód wycenia się metodą średnioważoną,
- ✓ Półprodukty– cenę ewidencyjną ustaloną na poziomie planowanego kosztu wytworzenia produktu skorygowanej o odchylenia w systemie narastającym, doprowadzając do rzeczywistego kosztu wytworzenia, przy czym rozchód wycenia się metodą średnioważoną.

Koszty wytworzenia dotyczące wyrobów gotowych oraz półproduktów zawierają część stałych kosztów pośrednich. Pozostała, nieuzasadniona część kosztów pośrednich obciąża koszty okresu, w którym koszty te zostały poniesione. Podział na w/w części odbywa się w oparciu o poziom wykorzystania normalnych zdolności produkcyjnych. Normalne zdolności produkcyjne ustalane są jako średnie wykonanie produkcji z trzech miesięcy. Wskaźnik niewykorzystania zdolności produkcyjnych stanowi różnicę pomiędzy normalnymi zdolnościami produkcyjnymi, weryfikowanymi miesięcznie, a rzeczywiście wykonaną ilością produkcji w danym okresie sprawozdawczym.

Na zapasy nadmierne i niezbywalne tworzone są odpisy aktualizujące. Weryfikacji zapasów pod względem zalegania i rotacji przeprowadza się regularnie w okresach kwartalnych. Dokonanie odpisu aktualizującego doprowadza wartości księgowe zapasów do ich cen sprzedaży netto możliwej do uzyskania. Ustalanie odpisów dokonuje się w oparciu o określone oddzielnie kryteria uwzględniające rodzaj działalności spółki.

Zaliczki na poczet dostaw w „Sprawozdaniu z sytuacji finansowej jednostki” jednostka ujmuje w pozycji „Zapasy”.

10.15. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności oraz odpisu dokonanego zgodnie z MSSF 9, który przewiduje 3-stopniową klasyfikację aktywów finansowych pod kątem utraty wartości: Stopień 1 – salda, dla których nie nastąpiło znaczące zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną stratę w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności w ciągu 12 miesięcy. Stopień 2 – salda, dla których nastąpiło zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu ujęcia początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną stratę w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności w ciągu całego okresu kredytowania. Stopień 3 – salda ze stwierdzoną utratą wartości.

Spółka zaklasyfikowała należności handlowe do Stopnia 2 i 3. Dla należności handlowych zastosowano uproszczoną matrycę odpisów w poszczególnych przedziałach wiekowych. Analizy dokonano odrębnie dla należności od klientów należących do wyszczególnionych grup w oparciu o założone prawdopodobieństwo strat kredytowych, skorygowane o rzeczywiste straty kredytowe na podstawie danych historycznych za 3 lata wstecz.

Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

Pozostałe należności obejmują w szczególności zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz zapasów. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

Należności budżetowe prezentowane są w ramach pozostałych aktywów niefinansowych, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w bilansie odrębną pozycję.

10.16. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Krajowe środki pieniężne oraz ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie, na rachunkach bankowych oraz depozyty bankowe i papiery wartościowe o terminie zapadalności do trzech miesięcy. Wycenia się je w wartości nominalnej.

10.17. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

10.18. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, chyba że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające. Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31 grudnia 2018 roku żadne

zobowiązania finansowe nie zostały zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w zysku lub stracie jako koszty lub przychody finansowe.

Inne zobowiązania finansowe niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Spółka wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstającą z tytułu zamiany różnicę odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w zysku lub stracie.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

10.19. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Spółka spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

10.20. Świadczenia pracownicze

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy Spółki mają prawo do nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Spółka tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuariusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

Spółka rozpoznaje następujące zmiany w zobowiązaniach netto z tytułu określonych świadczeń w ramach odpowiednio kosztu własnego sprzedaży, kosztów ogólnego zarządu oraz kosztów sprzedaży na które składają się:

- koszty zatrudnienia (w tym między innymi koszty bieżącego zatrudnienia, kosztów przeszłego zatrudnienia)
- odsetki netto od zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń.

10.21. Przychody

Przychody wycenia się w wartości godziwej otrzymanej lub należnej zapłaty. Kwoty ujawniane jako przychody wykazuje się w pomniejszeniu o zwroty, rabaty handlowe, opusty i kwoty pobierane w imieniu osób trzecich. Spółka ujmuje przychody, kiedy kwotę przychodów można wiarygodnie wycenić i gdy prawdopodobne jest, że jednostka uzyska w przyszłości korzyści ekonomiczne oraz gdy spełnione zostały konkretne opisane niżej kryteria dla każdego rodzaju działalności Spółki. Przychody ze sprzedaży dóbr Spółka ujmuje w momencie przekazania zgodnie z warunkami INCOTERMS. Rabaty ustala się na podstawie rocznych zakupów i ujmuje jako zobowiązanie, jednocześnie pomniejszając przychody ze sprzedaży dóbr.

Przychody ze sprzedaży usług takich jak najem, dzierżawa, opłat licencyjnych ujmuje się w okresie, w którym usługi zostały wykonane.

10.22. Podatki

10.22.1 Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

10.22.2 Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową, oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty,

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową, oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku

dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczone wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą; w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Spółka kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

10.22.3 Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

10.23. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

11. Segmenty operacyjne

Dla celów zarządczych Spółka została podzielona na części w oparciu o geograficzne rynki zbytu.

Istnieją zatem następujące sprawozdawcze segmenty operacyjne:

- Polska
- Ukraina
- Białoruś
- Rosja
- Mołdawia
- Pozostałe

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej. Finansowanie Spółki (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Spółki i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów.

Ceny transakcyjne stosowane przy transakcjach pomiędzy segmentami operacyjnymi są ustalane na zasadach rynkowych podobnie jak przy transakcjach ze stronami niepowiązаныmi.

Wynik segmentu wyliczany jest poprzez odjęcie od przychodów ze sprzedaży kosztu własnego sprzedaży oraz części kosztów sprzedaży (głównie kosztów marketingowych i kosztów transportu), przypisanych do poszczególnych segmentów.

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
(w tysiącach PLN)

Koszty nieprzypisane obejmują w całości koszty ogólnego zarządu, oraz tą część kosztów sprzedaży, której nie można przypisać bezpośrednio do poszczególnych segmentów.

Wyliczenie wyniku na poszczególnych segmentach służy do oceny każdego z rynków z osobna, oraz do wskazania kierunków rozwoju oraz działań handlowych i marketingowych.

Poszczególne pozycje aktywów i pasywów, które zostały przypisane przez jednostkę do danego segmentu podlegają analizie przez Zarząd. Głównym kryterium, na podstawie którego Spółka przyporządkowuje wartości bilansowe do poszczególnych segmentów jest terytorium działalności kontrahentów Spółki.

Segmenty wg kryterium produktów i usług zostały zaprezentowane w sprawozdaniu zarządu.

Wyniki segmentów Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku	Działalność kontynuowana							Działalność zaniechana	Działalność ogółem
	Polska	Ukraina	Białoruś	Rosja	Moldawia	Pozostałe	Razem		
Przychody segmentu	449 434	23 855	19 829	7 823	8 984	12 346	522 271	-	522 271
Przychody segmentu ogółem	449 434	23 855	19 829	7 823	8 984	12 346	522 271		522 271
Wynik segmentu	104 531	5 181	5 945	2 914	2 857	3 356	124 783		124 783
Koszty nieprzypisane									65 240
Pozostałe przychody operacyjne									962
Pozostałe koszty operacyjne									6 768
Strata netto na sprzedaży działalności zaniechanej									-
Zysk z działalności operacyjnej									53 737
Przychody finansowe									23 304
Koszty finansowe									3 532
Zysk przed opodatkowaniem									73 509
Podatek dochodowy									12 921
Zysk netto									60 588

Pozostałe informacje dotyczące segmentów na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Polska	Ukraina	Białoruś	Rosja	Moldawia	Pozostałe	Razem
Aktywa segmentu	67 482	16 806	6 707	227	192	325	379 797
Należności z tytułu dostaw i usług	62 544	37	4 614	227	192	325	67 939
Inwestycje w innych jednostkach	4 938	16 769	2 093	-	-	-	23 800
Nieprzypisane aktywa jednostki							288 058
Pasywa segmentu	35 968	19	76	10	85	7 417	379 797
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	35 968	19	76	10	85	7 417	43 575
Nieprzypisane pasywa jednostki							336 222

Wyniki segmentów Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Działalność kontynuowana							Działalność zaniechana	Działalność ogółem
	Polska	Ukraina	Białoruś	Rosja	Moldawia	Pozostałe	Razem		
Przychody segmentu	430 326	28 520	21 052	8 460	8 299	13 866	510 523	-	510 523
Przychody segmentu ogółem	430 326	28 520	21 052	8 460	8 299	13 866	510 523		510 523
Wynik segmentu	89 167	5 619	6 339	3 078	2 576	2 035	108 814		108 814
Koszty nieprzypisane									55 161
Pozostałe przychody operacyjne									2 948
Pozostałe koszty operacyjne									2 435
Strata netto na sprzedaży działalności zaniechanej									-
Zysk z działalności operacyjnej									54 166
Przychody finansowe									2 602
Koszty finansowe									5 697
Zysk przed opodatkowaniem									51 071
Podatek dochodowy									9 536
Zysk netto									41 535

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
 (w tysiącach PLN)

Pozostałe informacje dotyczące segmentów na dzień 31 grudnia 2017 roku

Aktywa segmentu	Polska	Ukraina	Białoruś	Rosja	Moldawia	Pozostałe	Razem
Aktywa segmentu	61 015	17 158	5 917	390	165	1 843	356 899
Należności z tytułu dostaw i usług	60 652	389	3 824	369	165	1 843	67 242
Inwestycje w innych jednostkach	363	16 769	2 093	21	-	-	19 246
Nieprzypisane aktywa jednostki							270 411
Pasywa segmentu	37 265	-	-	4	9	7 448	356 899
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	37 265	-	-	4	9	7 448	44 726
Nieprzypisane zobowiązania jednostki							312 173

12. Przychody i koszty

12.1. Pozostałe przychody operacyjne

	<i>rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Odszkodowania	281	255
Dotacje	9	5
Nieodpłatnie otrzymane składniki majątku obrotowego	21	19
Zwrot kosztów postępowania sądowego	17	37
Rozwiązanie odpisu na zapasy	-	59
Rozwiązanie odpisu na należności	457	166
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	-	2 195
Inne	177	212
Pozostałe przychody operacyjne	962	2 948

12.2. Pozostałe koszty operacyjne

	<i>rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Odpis aktualizujący wartość zapasów	3 276	-
Strata na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	1 033	-
Darowizny	709	330
Odszkodowania, kary, grzywny	85	153
Opłaty związane z dochodzeniem roszczeń	-	30
Rezerwa na świadczenia emerytalne	-	300
Koszty związane z usuwaniem szkód losowych	163	130
Niezawinione niedobory w majątku	40	35
Należności umorzone	7	15
Koszty złomowania zapasów	996	1442
Inne	459	-
Pozostałe koszty operacyjne	6 768	2 435

12.3. Przychody finansowe

	<i>rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Dywidendy i udziały w zyskach	22 858	2 299
Przychody z tytułu odsetek	187	292
Dodatnie różnice kursowe	259	-
Inne przychody finansowe	-	11
Przychody finansowe ogółem	23 304	2 602

12.4. Koszty finansowe

	<i>rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Odsetki, prowizje od kredytów bankowych i pożyczek	3 511	3 701
Ujemne różnice kursowe	-	1 996
Strata ze zbycia inwestycji	21	-
Koszty finansowe ogółem	3 532	5 697

12.5. Koszty według rodzajów

	<i>Nota</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Amortyzacja	12.6	16 888	14 796
Zużycie materiałów i energii		255 249	264 167
Usługi obce		57 635	62 504
Podatki i opłaty		2 101	2 061
Koszty świadczeń pracowniczych	12.7	64 490	58 240
Pozostałe koszty rodzajowe		23 229	23 114
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		44 832	43 732
Koszty według rodzajów ogółem, w tym:		419 592	424 882
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży		265 570	268 252
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży		105 744	108 938
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu		46 582	38 465
Zmiana stanu produktów		(4 068)	6 117
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki		5 764	3 110

12.6. Koszty amortyzacji, odpisów aktualizujących, różnic kursowych oraz zapasów ujęte w zysku lub stracie

	<i>rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:		
Amortyzacja środków trwałych	5 952	5 405
Amortyzacja aktywów niematerialnych	6	7
Amortyzacja nieruchomości inwestycyjnych	333	458
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży		
Amortyzacja środków trwałych	4 937	3 894
Amortyzacja aktywów niematerialnych	415	310
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:		
Amortyzacja środków trwałych	5 008	4 501
Amortyzacja aktywów niematerialnych	237	221

12.7. Koszty świadczeń pracowniczych

	<i>rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Wynagrodzenia	52 825	46 967
Koszty ubezpieczeń społecznych	9 342	8 676
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	2 323	2 597
Koszty świadczeń pracowniczych ogółem, w tym:	64 490	58 240
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	15 113	15 647
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	21 367	18 970
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	28 010	23 623

13. Składniki innych całkowitych dochodów

Składniki innych całkowitych dochodów przedstawiają się następująco:

	<i>rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Zyski/straty aktuarialne	-385	124
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych po uwzględnieniu odroczonego podatku dochodowego	1 781	(1 781)

14. Podatek dochodowy

14.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku przedstawiają się następująco:

	<i>rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Bieżący podatek dochodowy	12 274	9 595
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	12 390	9 548
Korekty dotyczące podatku bieżącego z lat ubiegłych	(116)	47
Odroczony podatek dochodowy	648	(59)
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	648	(59)
Obciążenie podatkowe wykazane w sprawozdaniu z pełnego dochodu	12 921	9 536

14.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od zysku brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Spółki za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku przedstawia się następująco:

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
 (w tysiącach PLN)

	<i>rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Zysk /(strata) brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	73 509	51 071
Zysk /(strata) przed opodatkowaniem z działalności zaniechanej	-	-
Inne całkowite dochody	(385)	124
Zysk /(strata) brutto przed opodatkowaniem	73 124	51 195
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19% (2016: 19%)	13 894	9 727
Koszty nieuznawane za koszty uzyskania przychodu w tym:	3 313	378
Koszty reprezentacji	290	226
Darowizny	135	63
PFRON	69	62
Koszty złomowania zapasów	21	45
Kary, odszkodowania, grzywny	18	29
VAT od należności odpisanych	-	(52)
Licencje	2 780	5
Przychody nie będące podstawą do opodatkowania w tym:	(4 066)	(468)
Dywidendy*	(4 033)	(437)
Pozostałe	(33)	(31)
Darowizny odliczone (art. 18)	(103)	(59)
Nieodliczony podatek od dywidendy	4	6
Pozostałe	(5)	(95)
Korekta podatku z lat ubiegłych	(116)	47
Razem podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	12 921	9 536
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej 17,67 % (2017: 18,63%)	12 921	9 536
Podatek według stopy 19%, uzgodnienie efektywnej stopy	12 921	9 536

*Trwała różnica wynika z podatku od dywidend otrzymanych od spółek powiązanych opisanych w nocie 12.3

14.3. Odroczonego podatek dochodowy

	<i>Sprawozdanie z sytuacji finansowej</i>		<i>Sprawozdanie z całkowitych dochodów</i>	
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Rezerwy z tytułu podatku odroczonego				
- różnica pomiędzy wartością podatkową a bilansową środków trwałych	4 843	4 663	(180)	49
- należności z tytułu leasingu	621	761	140	(594)
- skapitalizowane koszty finansowania zewnętrznego	609	419	(190)	(119)
- bonusy od dostawców	173	-	(173)	-
- pozostałe	4	15	11	(6)
Rezerwy z tytułu podatku odroczonego	6 250	5 858	(392)	(670)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego				
- odpisy aktualizujący należności	448	457	(9)	(28)
- odpisy aktualizujące zapasy	660	94	566	(11)
- odpis aktualizujący nieruchomości inwestycyjną	-	483	(483)	-
- rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe, jubileuszowe	516	404	112	34
- aktywa trwale oddane w leasing	473	488	(15)	388
- rezerwa na koszty badania sprawozdania finansowego	14	12	2	1
- zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	422	781	(359)	100
- bonusy dla klientów	617	615	2	236
- dyskonto należności z tytułu sprzedaży udziałów	-	-	-	(2)
- koszty złomowania zapasów	7	14	(7)	7
- odsetki od kredytów, zobowiązań	38	41	(3)	8
- wartość godziwa instrumentów zabezpieczających	-	418	(418)	418
- odpisy aktualizujący należności zastosowanie MSSF9 po raz pierwszy	-	-	(77)	-
- pozostałe	27	12	15	(4)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	3 222	3 819	(674)	1 147
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	-	-	648	(59)
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny	-	-	418	(418)
Rezerwy i aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	3 028	2 039	-	-

Poza różnicą przejściową pomiędzy wartością podatkową a bilansową środków trwałych oraz rezerwą na świadczenia emerytalne, rentowe i jubileuszowe pozostałe różnice przejściowe, od których utworzono aktywo i rezerwę na podatek odroczonego zostaną zrealizowane w ciągu 12 miesięcy.

15. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Spółka tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej.

Spółka skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie spełniają definicji aktywów Spółki. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi zero (na dzień 31 grudnia 2017 roku również zero).

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Środki trwale wniesione do Funduszu	-	-
Pożyczki udzielone pracownikom	-	-
Środki pieniężne	581	508
Zobowiązania z tytułu Funduszu	(581)	(508)
Saldo po skompensowaniu	-	-
	<i>rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	919	1202

16. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu. Średnia ważona liczba akcji była równa liczbie wszystkich akcji tj. 12 617 778 akcji w okresie od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję:

	<i>rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Zysk netto	60 588	41 535
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	60 588	41 535
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	12 617 778	12 617 778
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	12 617 778	12 617 778
Podstawowy i rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję w PLN	4,80	3,29

W okresie między dniem bilansowym, a dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne inne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

17. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Dywidenda z akcji zwykłych za 2017 rok, wypłacona dnia 26 czerwca 2018 roku, wyniosła 27 759 tysięcy PLN (za 2016 rok, wypłacona dnia 3 lipca 2017 roku: 40 377 tysięcy PLN).

Wartość dywidendy na jedną akcję zwykłą wypłaconej za rok 2017 wyniosła 2,20 PLN (za rok 2016: 3,20 PLN).

W Spółce taka sama wysokość dywidendy na 1 akcję przypada na akcje uprzywilejowane i na akcje zwykłe.

Spółka nie wypłacała zaliczek na poczet dywidendy za 2018 i 2017 rok.

18. Rzeczowe aktywa trwałe

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE		
a) środki trwałe, w tym:	180 229	139 161
- grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	15 615	1 086
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	89 507	83 206
- urządzenia techniczne i maszyny	52 294	31 759
- środki transportu	14 869	14 432
- inne środki trwałe	7 944	8 678
b) środki trwałe w budowie	16 517	13 870
c) zaliczki na środki trwałe w budowie	-	-
Rzeczowe aktywa trwałe razem	196 746	153 031

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018

	<i>Grunty, budynki i budowle</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Pozostałe środki trwałe</i>	<i>Razem</i>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	84 292	31 759	14 432	8 678	139 161
Zwiększenia stanu z tytułu nabycia	24 677	27 581	3 867	1 882	58 007
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia lub likwidacji	(100)	(130)	(811)	(1)	(1 042)
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	-	-	-	-	-
Zwiększenie stanu - rozwiązanie umów leasingowych	-	-	-	-	-
Amortyzacja	(3 747)	(6 916)	(2 619)	(2 615)	(15 897)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	105 122	52 294	14 869	7 944	180 229
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	80 446	30 745	14 751	5 315	131 257
Zwiększenia stanu z tytułu nabycia	12 654	8 087	2 606	5 434	28 781
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia lub likwidacji	(38)	(1 383)	(487)	(118)	(2 026)
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	(5 373)	-	-	-	(5 373)
Oddanie środków trwałych w leasing	-	322	-	-	322
Amortyzacja	(3 397)	(6 012)	(2 438)	(1 953)	(13 800)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	84 292	31 759	14 432	8 678	139 161

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
(w tysiącach PLN)

	<i>Grunty, budynki i budowle</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Pozostałe środki trwałe</i>	<i>Razem</i>
Stan na dzień 1 stycznia 2018 roku					
Wartość bilansowa brutto	121 896	106 059	24 642	24 385	276 982
Wartość aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(5 373)	-	-	-	(5 373)
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących pomniejszona o umorzenie zlikwidowanych i sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych	(32 231)	(74 300)	(10 210)	(15 707)	(132 448)
Wartość bilansowa netto	84 292	31 759	14 432	8 678	139 161
Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku					
Wartość bilansowa brutto	140 983	132 599	25 710	26 264	325 556
Wartość aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	-	-	-	-
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących pomniejszona o umorzenie zlikwidowanych i sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych	(35 861)	(80 305)	(10 841)	(18 320)	(145 327)
Wartość bilansowa netto	105 122	52 294	14 869	7 944	180 229
Stan na dzień 1 stycznia 2017 roku					
Wartość bilansowa brutto	108 760	102 055	23 931	19 844	254 590
Wartość aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	-	-	-	-
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących pomniejszona o umorzenie zlikwidowanych i sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych	(28 314)	(71 310)	(9 180)	(14 529)	(123 333)
Wartość bilansowa netto	80 446	30 745	14 751	5 315	131 257
Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku					
Wartość bilansowa brutto	121 896	106 059	24 642	24 385	276 982
Wartość aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(5 373)	-	-	-	(5 373)
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących pomniejszona o umorzenie zlikwidowanych i sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych	(32 231)	(74 300)	(10 210)	(15 707)	(132 448)
Wartość bilansowa netto	84 292	31 759	14 432	8 678	139 161

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka nie posiadała rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu (na dzień 31 grudnia 2017 Spółka również nie posiadała takich aktywów).

Na dzień 31 grudnia 2018 roku zastaw na rzeczowych aktywach trwałych tytułem zabezpieczenia zobowiązań z tytułu kredytów bankowych opiewa na kwotę 8 471 tysięcy PLN, natomiast hipoteki kaucyjne ustanowione na nieruchomościach Spółki na dzień 31 grudnia 2018 roku mają łączną wartość 202 500 tysięcy PLN.

Nakłady na środki trwałe w budowie w 2018 roku wyniosły 60 872 tysiące PLN (w 2017 roku nakłady te wyniosły: 27 632 tysiące PLN). Wartość skapitalizowanych kosztów finansowania zewnętrznego w roku finansowym zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku wyniosła 1 080 tysięcy PLN (w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku wartość skapitalizowanych kosztów finansowania zewnętrznego wyniosła 690 tysięcy PLN).

19. Leasing

19.1. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

W badanym okresie Spółka jako leasingobiorca nie zawarła żadnych umów leasingowych.

19.2. Należności z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Na dzień 31 grudnia 2018 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	<i>Na dzień 31 grudnia 2018</i>		<i>Na dzień 31 grudnia 2017</i>	
	opłaty minimalne	wartość bieżąca opłat	opłaty minimalne	wartość bieżąca opłat
Płatne w okresie do 1 roku	630	509	635	504
Płatne w okresie od 1 roku do 5 lat	2 523	2 117	3 153	2 626
Płatne powyżej 5 lat	736	642	736	642
Przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów leasingu finansowego ogółem	3 889	3 268	4 524	3 772
Przychody finansowe	621	-	752	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat z tytułu umów leasingu finansowego	3 268	3 268	3 772	3 772

FFiL Śnieżka SA na dzień 31 grudnia 2018 roku posiadała należności z tytułu leasingu finansowego w wysokości 3 268 tys. PLN (w tym część krótkoterminowa 509 tys. PLN i część długoterminowa 2 759 tys. PLN), a wartość niezrealizowanych przyszłych przychodów finansowych z tytułu zawartych umów leasingu finansowego wynosi 621 tys. PLN. Przedmiotem leasingu jest nieruchomość położona w Białej Podlaskie. Nieruchomość została przekazana w leasing finansowy w dniu 28 lutego 2017 roku. Na nieruchomość tą składa się prawo wieczystego użytkowania gruntu oraz hala produkcyjno-magazynowa. Wartość przedmiotu leasingu zgodnie z zawartą umową wynosiła 4 180 tys. PLN. Umowa została zawarta na okres 8 lat. Zgodnie z zapisami umowy Spółka gwarantuje korzystającemu prawo nabycia przedmiotu leasingu po zakończeniu umowy.

20. Nieruchomości inwestycyjne

	<i>rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia	8 472	11 023
Zwiększenia stanu z tytułu nabycia	-	335
Oddanie nieruchomości inwestycyjnej w leasing	-	(2 428)
Amortyzacja	(333)	(458)
Odpis aktualizujący- wykorzystanie	2 540	-
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia	(10 679)	-
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	-	8 472

W roku zakończonym 31 grudnia 2018 roku przychody z wynajmu nieruchomości inwestycyjnych wyniosły 598 tysięcy PLN (w roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku: 727 tysięcy PLN). Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych w roku zakończonym 31 grudnia 2018 roku wyniosły 494 tysięcy PLN, z tego koszty, które bezpośrednio przyniosły przychody z wynajmu wyniosły 376 tysięcy PLN, natomiast pozostałe koszty wyniosły 118 tysięcy PLN (w roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku bezpośrednio koszty operacyjne wyniosły 629 tysięcy PLN). Na 31 grudnia 2018 Spółka nie posiadała nieruchomości inwestycyjnych. Nieruchomość inwestycyjna, którą Spółka posiadała, położona w Chojnicach w woj. Pomorskim, składająca się z gruntów, prawa wieczystego użytkowania gruntów, budynków i budowli została zbyta w listopadzie 2018 roku.

21. Aktywa niematerialne

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
AKTYWA NIEMATERIALNE		
a) koszty zakończonych prac rozwojowych	-	-
b) nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	1 722	1 486
- oprogramowanie komputerowe	1 722	1 486
c) inne aktywa niematerialne	-	-
d) aktywa niematerialne w trakcie tworzenia	8 471	362
e) zaliczki na aktywa niematerialne	-	-
Aktywa niematerialne razem	10 193	1 848

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018

	<i>Wartość firmy</i>	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Pozostałe aktywa niematerialne</i>	<i>Razem</i>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	-	1 486	-	1 486
Zwiększenia stanu z tytułu nabycia	-	894	-	894
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia lub likwidacji	-	-	-	-
Amortyzacja	-	(658)	-	(658)
Różnice kursowe	-	-	-	-
Pozostałe zmiany	-	-	-	-
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	-	1 722	-	1 722
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	-	1 103	-	1 103
Zwiększenia stanu z tytułu nabycia	-	921	-	921
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia lub likwidacji	-	-	-	-
Amortyzacja	-	(538)	-	(538)
Różnice kursowe	-	-	-	-
Pozostałe zmiany	-	-	-	-
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	-	1 486	-	1 486

Wartości niematerialne w kwocie 8 471 tys. PLN stanowią nakłady na wdrożenie i transformację biznesową IT w kwocie 8 431 tys. PLN oraz na wdrożenie systemu magazynowego w kwocie 40 tys. PLN.

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
 (w tysiącach PLN)

	<i>Wartość firmy</i>	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Pozostałe aktywa niematerialne</i>	<i>Razem</i>
Stan na dzień 1 stycznia 2018 roku				
Wartość bilansowa brutto	-	4 700	-	4 700
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących pomniejszona o umorzenie zlikwidowanych i sprzedanych aktywów niematerialnych	-	(3 597)	-	(3 597)
Wartość bilansowa netto	-	1 103	-	1 103
Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku				
Wartość bilansowa brutto	-	5 621	-	5 621
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących pomniejszona o umorzenie zlikwidowanych i sprzedanych aktywów niematerialnych	-	(4 135)	-	(4 135)
Wartość bilansowa netto	-	1 486	-	1 486
Stan na dzień 1 stycznia 2017 roku				
Wartość bilansowa brutto	-	4 700	-	4 700
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących pomniejszona o umorzenie zlikwidowanych i sprzedanych aktywów niematerialnych	-	(3 597)	-	(3 597)
Wartość bilansowa netto	-	1 103	-	1 103
Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku				
Wartość bilansowa brutto	-	5 621	-	5 621
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących pomniejszona o umorzenie zlikwidowanych i sprzedanych aktywów niematerialnych	-	(4 135)	-	(4 135)
Wartość bilansowa netto	-	1 486	-	1 486

Na dzień 31 grudnia 2018 roku na wartościach niematerialnych nie ma ustanowionych zabezpieczeń zobowiązań. Nakłady na wartości niematerialne w roku 2018 wyniosły 9 003 tysięcy PLN (w 2017 roku: 1 217 tysięcy PLN). Na dzień 31 grudnia 2018 roku saldo wartości niematerialnych w trakcie tworzenia stanowią nakłady na transformację biznesową IT.

Spółka dokonała analizy wartości niematerialnych w trakcie tworzenia i stwierdziła, że nie ma konieczności dokonywania odpisów aktualizujących wartość tej pozycji aktywów.

22. Aktywa i zobowiązania finansowe

Spółka posiada następujące aktywa i zobowiązania finansowe.

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
(w tysiącach PLN)

Aktywa finansowe	MSSF 9 <i>na dzień</i> 31 grudnia 2018	<i>na dzień</i> 1 stycznia 2018	MSR 39 <i>na dzień</i> 31 grudnia 2017
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu			
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	72 742	72 858	73 261
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3 877	20 729	20 729
Udziały i akcje w innych jednostkach	23 144	18 936	19 246
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody			
Udziały i akcje w innych jednostkach	656	656	-

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania wyceniane według zamortyzowanego kosztu			
Oprocentowane kredyty i pożyczki	137 798	151 315	151 315
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	55 544	53 969	53 969

Wartość łączną udziałów i akcji w kwocie 23 144 tys. PLN stanowią udziały w ŚNIEŻKA UKRAINA, udziały w Śnieżka BELPOL Wspólna, akcje w Radomskiej Fabryce Farb i Lakierów S.A., udziały w Spółce TM INVESTMENT Sp. z o.o., oraz udziały w firmie Plastbud Sp z o.o. Szczegółowy wykaz zaprezentowano w nocie 5.

Jednostka posiada również udziały w Podkarpackim Banku Spółdzielczym, wartość bilansowa tych udziałów po wycenie na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 39 tys. PLN oraz udziały w Grupa Polskie Składy Budowlane Handel SA, wartość bilansowa tych udziałów po wycenie na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 590 tys. PLN i udziały w Grupa Polskie Składy Budowlane Metale SA, wartość bilansowa tych udziałów na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 27 tys. PLN.

23. Pozostałe aktywa

23.1. Pozostałe aktywa niefinansowe

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka w pozycji „Pozostałe aktywa niefinansowe” ujęła następujące tytuły rozliczeń międzyokresowych kosztów na łączną wartość 1 749 tysięcy PLN.

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Ubezpieczenia	523	536
Usługi marketingowe	305	482
Reklama	31	113
Usługi informatyczne (licencje, subskrypcje)	757	265
Pozostałe koszty rozliczane w czasie	133	190
Razem	1 749	1 586
- krótkoterminowe	1 749	1 586
- długoterminowe	-	-

24. Świadczenia pracownicze

24.1. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Jednostka wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks pracy. W związku z tym Spółka na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Podsumowanie świadczeń, kwotę rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	<i>rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
<i>Na dzień 1 stycznia</i>	2 126	1 949
Wykorzystanie rezerwy	954	657
Utworzenie rezerwy	1 545	834
<i>Na dzień 31 grudnia</i>	2 717	2 126
- część długoterminowa	1 568	1 203
- część krótkoterminowa	1 149	923

Główne założenia przyjęte przez aktuarusza na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Realna stopa zwrotu z inwestycji (%)	2,80%	3,30%
Wskaźnik rotacji pracowników/uzależniony od wieku	1%-12%	1%-13%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	2,30%	2,30%

	Odprawy emerytalne i rentowe	Odprawy pośmiertne	Nagrody jubileuszowe	Niewykorzystane urlopy pracownicze	Razem
Bilans otwarcia na 1 stycznia 2018 roku	598	614	134	780	2 126
Koszty bieżącego zatrudnienia	48	46	29	998	1 121
Zyski, straty aktuarialne	130	102	152	-	384
Wypłacone świadczenia	(7)	(5)	(161)	(780)	(953)
Koszty przeszłego zatrudnienia	-	-	-	-	-
Koszty odsetkowe	18	18	3	-	39
Bilans zamknięcia na 31 grudnia 2018 roku	787	775	157	998	2 717
REZERWY KRÓTKOTERMINOWE	81	60	10	998	1 149
REZERWY DŁUGOTERMINOWE	706	715	147	-	1 568

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
 (w tysiącach PLN)

	Odprawy emerytalne i rentowe	Odprawy pośmiertne	Nagrody jubileuszowe	Niewykorzystane urlopy pracownicze	Razem
Bilans otwarcia na 1 stycznia 2017 roku	510	702	177	560	1 949
Koszty bieżącego zatrudnienia	47	60	34	780	921
Zyski, straty aktuarialne	(13)	(84)	(27)	-	(124)
Wypłacone świadczenia	(34)	(11)	(53)	(560)	(658)
Koszty przeszłego zatrudnienia	70	(73)	(1)	-	(4)
Koszty odsetkowe	18	20	4	-	42
Bilans zamknięcia na 31 grudnia 2017 roku	598	614	134	780	2 126
REZERWY KRÓTKOTERMINOWE	56	50	37	780	923
REZERWY DŁUGOTERMINOWE	542	564	97	-	1 203

Analiza wrażliwości

Zmiana przyjętej stopy dyskontowej o jeden punkt procentowy:

	Wzrost (tys. PLN)	Spadek (tys. PLN)
31 grudnia 2018 roku	(251)	293
Wpływ na łączne koszty bieżącego zatrudnienia i koszty odsetek	-	2
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	(251)	291
31 grudnia 2017 roku	(227)	271
Wpływ na łączne koszty bieżącego zatrudnienia i koszty odsetek	4	3
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	(231)	268

Zmiana stopy wzrostu płac o jeden punkt procentowy:

	Wzrost (tys. PLN)	Spadek (tys. PLN)
31 grudnia 2018 roku	307	(268)
Wpływ na łączne koszty bieżącego zatrudnienia i koszty odsetek	17	(13)
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	290	(255)
31 grudnia 2017 roku	286	(251)
Wpływ na łączne koszty bieżącego zatrudnienia i koszty odsetek	18	(16)
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	268	(235)

25. Zapasy

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Materiały (według ceny nabycia)	29 897	29 349
Produkcja w toku (według kosztu wytworzenia)	1 473	1 022
Wyroby gotowe:	31 862	36 472
Towary	4 700	3 242
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	67 932	70 085

Zapasy wyceniane są według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od ich cen sprzedaży netto możliwej do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość netto możliwa do uzyskania jest oszacowaną ceną sprzedaży

dokonywanej w toku bieżącej działalności gospodarczej, pomniejszoną o szacowane koszty wykończenia oraz koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Jednostka dokonuje weryfikacji przydatności zapasów w sposób regularny, w okresach kwartalnych.

Odpis aktualizujący wartość rzeczowych składników aktywów obrotowych – zapasów, dokonuje się :

- ✓ poprzez doprowadzenie wartości tych zapasów do ceny możliwej do uzyskania na dzień bilansowy, zapewniającej ich upłynnienie po obniżonej wartości,
- ✓ gdy istnieje prawdopodobieństwo, że kontrolowany przez jednostkę składnik aktywów w postaci zapasów nie przyniesie w przyszłości w znaczącej części lub całości przewidywanych korzyści ekonomicznych.

W roku zakończonym 31 grudnia 2018 roku Spółka dokonała rozwiązania odpisu na wartości zapasów w kwocie 494 tys. PLN i utworzyła nowy odpis w wysokości 3 770 tys. PLN. Na zapasach jednostki ustanowiono zabezpieczenia kredytów, które w roku zakończonym 31 grudnia 2018 miało wartość 36 000 tys. PLN (w roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku miało wartość 36 000 tysięcy PLN).

26. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	MSSF 9	MSSF 9 stan na dzień:	MSR 39
	31 grudnia 2018	1 stycznia 2018	31 grudnia 2017
Należności z tytułu dostaw i usług:	67 939	67 242	67 242
w tym od jednostek powiązanych	3 926	3 768	3 768
w tym od jednostek pozostałych	64 013	63 474	63 474
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	2 867	3 341	2 938
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	-	-	-
Pozostałe należności	7 562	9 287	9 287
w tym od jednostek powiązanych	-	-	-
w tym od jednostek pozostałych	7 562	9 287	9 287
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych należności	-	-	-
Należności ogółem, z tego	75 501	76 529	76 529
- część długoterminowa	2 759	3 268	3 268
- część krótkoterminowa	72 742	73 261	73 261

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w nocie 35.1.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 60-dniowy termin płatności. Średni cykl należności w roku 2018 wyniósł 50,1 dni (w roku 2017: 48,0 dni).

Spółka posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe, istotne ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Spółki.

<i>Należności z tytułu dostaw i usług ogółem o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty</i>	MSSF 9	MSSF 9 stan na dzień:	MSR 39
	31 grudnia 2018	1 stycznia 2018	31 grudnia 2017
Do 1 miesiąca	16 360	23 531	23 531
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	37 680	28 564	28 564
Powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	2 354	249	249
Powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	616	209	209
Powyżej 12 miesięcy	2 410	417	417
Przeteterminowane	11 386	17 613	17 210
Należności z tytułu dostaw i usług brutto ogółem:	70 806	70 583	70 180
Odpisy aktualizujące	2 867	3 341	2 938
Należności z tytułu dostaw i usług netto ogółem:	67 939	67 242	67 242
Należności o okresie spłaty do 12 miesięcy	65 529	66 824	66 824
Należności o okresie spłaty powyżej 12 miesięcy	2 410	418	418

Na dzień 31 grudnia 2018 roku odpis na należności z tytułu dostaw i usług wyniósł 2 867 tysięcy PLN (2017: 2 938 tysięcy PLN). Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
 (w tysiącach PLN)

	MSSF 9	MSSF 9 za rok zakończony dnia:		MSR 39
	31 grudnia 2018	1 stycznia 2018	31 grudnia 2017	
Odpisy aktualizujące należności stan na początek okresu	3 341	2 938	3 146	
Korekta MSS 9	-	403	-	
- zwiększenia	95	-	166	
- zmniejszenia	569	-	374	
Odpisy aktualizujące należności stan na koniec okresu	2 867	3 341	2 938	

Kalkulację odpisów aktualizujących należności zgodnie z MSSF 9 przedstawia poniższa tabela.

	Razem Bieżące 1-30 dni 31-90 dni 90-180 dni >180 dni					
Należności na 1 stycznia 2018	55 234	40 991	6 530	5 241	976	1 496
Wskaźnik oczekiwanej straty kredytowej		0,0%	0,6%	2,2%	8,1%	76,0%
Oczekiwane straty kredytowe	1 376	10	37	113	79	1 137
<hr/>						
Należności na 31 grudnia 2018	68 458	56 567	7 769	3 143	67	912
Wskaźnik oczekiwanej straty kredytowej		0,0%	0,6%	2,2%	8,1%	76,0%
Oczekiwane straty kredytowe	823	13	44	68	5	693

Poniżej przedstawiono analizę należności z tytułu dostaw i usług, które na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku były przeterminowane.

<i>Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług ogółem o okresie przeterminowania</i>	MSSF 9	MSSF 9 stan na dzień:		MSR 39
	31 grudnia 2018	1 stycznia 2018	31 grudnia 2017	
1. Należności nieobjęte odpisem aktualizującym:	8 519	14 272	14 272	
Do 1 miesiąca	4 954	6 561	6 561	
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	3 161	5 239	5 239	
Powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	93	976	976	
Powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	-521	830	830	
Powyżej 12 miesięcy	832	666	666	
2. Należności objęte odpisem aktualizującym	2 867	3 341	2 938	
Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług brutto	11 386	17 613	17 210	
Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług netto	8 519	14 272	14 272	

Klasyfikacja aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu do poszczególnych stopni modelu utraty wartości została przedstawiona poniżej:

na dzień 31 grudnia 2018

	Stopień 1	Stopień 2	Stopień 3	Razem
Wartość bilansowa brutto	3 877	68 762	2 044	74 683
Należności handlowe	-	68 762	2 044	70 806
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3 877	-	-	3 877
Odpisy aktualizujące (MSSF 9)	-	823	2 044	2 867
Należności handlowe	-	823	2 044	2 867
Środki pieniężne	-	-	-	-

na dzień 1 stycznia 2018

	Stopień 1	Stopień 2	Stopień 3	Razem
Wartość bilansowa brutto	20 729	68 617	1 966	91 312
Należności handlowe	-	68 617	1 966	70 583
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	20 729	-	-	20 729
Odpisy aktualizujące (MSSF 9)	-	1 375	1 966	3 341
Należności handlowe	-	1 375	1 966	3 341
Środki pieniężne	-	-	-	-

27. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 3 877 tysięcy PLN (31 grudnia 2017 roku: 20 729 tysięcy PLN).

	MSSF 9 31 grudnia 2018	MSSF 9 stan na dzień: 1 stycznia 2018	MSR39 31 grudnia 2017
Środki pieniężne w banku i w kasie	3 877	20 729	20 729
Lokaty krótkoterminowe	-	-	-
	3 877	20 729	20 729

28. Aktywa trwale zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka nie posiadała aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka posiadała aktywa trwale zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży. W skład tych aktywów wchodziła działka o powierzchni 5,2973 ha położona w Zawadzie na terenie gminy Dębica. Działka ta została sprzedana w czerwcu 2018 roku.

29. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe/ rezerwowe

29.1. Kapitał podstawowy

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku kapitał podstawowy Spółki składa się z 12 617 778 akcji o wartości nominalnej 1,00 PLN każda. W 2018 roku kapitał podstawowy nie uległ zmianie.

<i>Kapitał akcyjny</i>	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Akcje imienne uprzywilejowane serii A o wartości nominalnej 1 PLN każda	100 000	100 000
Akcje imienne uprzywilejowane serii B o wartości nominalnej 1 PLN każda	400 000	400 000
Akcje zwykłe serii C, D, E i F o wartości nominalnej 1 PLN każda	12 117 778	12 117 778
	12 617 778	12 617 778

29.1.1 *Wartość nominalna akcji*

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 1 PLN i zostały w pełni opłacone.

29.1.2 *Prawa akcjonariuszy*

Akcje serii A i B uprzywilejowane są co do głosu w ten sposób, że na jedną akcję przypada pięć głosów. Akcjom serii C, D, E i F przypada jeden głos na akcję. Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

Zgodnie ze statutem emitenta akcje serii A dają prawo do wskazania Członka Rady Nadzorczej w ten sposób, że na każde 25 000 akcji przypada prawo wskazania 1 Członka Rady Nadzorczej.

29.1.3 *Akcjonariusze o znaczącym udziale*

Akcjonariusze posiadający powyżej 5% ogólnej liczby głosów.

Stan na 31 grudnia 2018 roku:

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
 (w tysiącach PLN)

Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji	Udział w kapitale zakładowym (%)	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZA (%)
Jerzy Pater *	2 541 667	20,14	3 208 335	21,95
	w tym bezpośrednio 166 667	1,32	833 335	5,7
Stanisław Cymbor **	2 541 667	20,14	3 208 335	21,95
	w tym bezpośrednio 166 667	1,32	833 335	5,7
Piotr Mikrut	bepośrednio 1 270 833	10,07	1 870 833	12,8
Rafał Mikrut	bepośrednio 1 270 833	10,07	1 337 497	9,15
AVIVA OFE AVIVA BZ WBK	1 461 000	11,58	1 461 000	9,99
Virtus KAR International Small CUP Fund	784 186	6,21	784 186	5,36

* Jerzy Pater posiada akcje Emitenta pośrednio poprzez spółkę PPHU Elżbieta i Jerzy Pater Sp. z o.o. (PPHU Elżbieta i Jerzy Pater Sp. z o.o. posiada akcje emitenta w liczbie 2 375 000 sztuk co daje 18,82% udziału w kapitale zakładowym i 16,25% udziału w ogólnej liczbie głosów na WZA).

** Stanisław Cymbor posiada akcje Emitenta pośrednio poprzez spółkę PPHU Iwona i Stanisław Cymbor Sp. z o.o. (PPHU Iwona i Stanisław Cymbor Sp. z o.o. posiada akcje emitenta w liczbie 2 375 000 sztuk co daje 18,82% udziału w kapitale zakładowym i 16,25% udziału w ogólnej liczbie głosów na WZA).

Stan na 31 grudnia 2017 roku:

Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji	Udział w kapitale zakładowym (%)	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZA (%)
Jerzy Pater *	2 541 667	20,14	3 208 335	21,95
	w tym bezpośrednio 166 667	1,32	833 335	5,7
Stanisław Cymbor **	2 541 667	20,14	3 208 335	21,95
	w tym bezpośrednio 166 667	1,32	833 335	5,7
Piotr Mikrut	bepośrednio 1 254 166	9,94	1 787 498	12,23
Rafał Mikrut	bepośrednio 1 254 167	9,94	1 254 167	8,58
AVIVA OFE AVIVA BZ WBK	1 453 421	11,51	1 453 421	9,94

* Jerzy Pater posiada akcje Emitenta pośrednio poprzez spółkę PPHU Elżbieta i Jerzy Pater Sp. z o.o. (PPHU Elżbieta i Jerzy Pater Sp. z o.o. posiada akcje emitenta w liczbie 2 375 000 sztuk co daje 18,82% udziału w kapitale zakładowym i 16,25% udziału w ogólnej liczbie głosów na WZA).

** Stanisław Cymbor posiada akcje Emitenta pośrednio poprzez spółkę PPHU Iwona i Stanisław Cymbor Sp. z o.o. (PPHU Iwona i Stanisław Cymbor Sp. z o.o. posiada akcje emitenta w liczbie 2 375 000 sztuk co daje 18,82% udziału w kapitale zakładowym i 16,25% udziału w ogólnej liczbie głosów na WZA).

29.2. Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny w kwocie 346 tys. zł wynika z dokonanej w 2018 roku wyceny udziałów zgodnie z MSSF 9.

29.3. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy Spółka utworzyła obligatoryjnie, zgodnie z obowiązkiem ciężącym na spółkach akcyjnych, do wysokości trzeciej części kapitału podstawowego, przeznaczając 8% z zysku netto za dany okres. Ponadto Spółka fakultatywnie przeznacza określoną część z zysku netto danego roku obrotowego na powiększenie kapitału zapasowego w danym roku. W 2017 roku kapitał zapasowy został pomniejszony o kwotę 8 613 tys. PLN z tytułu wypłaty dywidendy za 2016 rok.

29.4. Niepodzielony zysk / (strata) i ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, Spółka jest obowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w sprawozdaniu Spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże część kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

30. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

Stan zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2018 roku przedstawia poniższa tabela:

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Stopa procentowa</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>
Kredyt w Banku Pekao S.A.	36 437	1M WIBOR + marża	39 949
Kredyt w PKO BP SA	12 687	1M WIBOR/1M LIBOR + marża	29 905
Kredyt w Bank Handlowym w Warszawie S.A.	3 841	BUBOR + marża	-
Kredyt w ING Bank Śląski SA - kredyt inwestycyjny	-	1M WIBOR+ marża	-
Kredyt w ING Bank Śląski SA	9 492	1M WIBOR /3M BUBOR+ marża	1 501
Kredyt w Deutsche Bank Polska SA	-	1M WIBOR+ marża	505
Razem Kredyty	62 457		71 860
Pożyczki	75 341		79 455
Pożyczka od spółki powiązanej TM Investmentsp. z o.o. - pożyczka inwestycyjna	74 441	średniomiesięczny 1M WIBOR + marża	79 455
Pożyczka od spółki powiązanej RAFIL Radomska Fabryka Farb i Lakierów S.A.	900	średniomiesięczny 1M WIBOR + marża	-
Kredyty i pożyczki razem	137 798		151 315

Struktura zapadalności kredytów i pożyczek przedstawia się następująco:

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	62 628	72 045
Kredyty i pożyczki długoterminowe	75 170	79 270
Kredyty i pożyczki razem	137 798	151 315

Struktura walutowa kredytów i pożyczek przedstawia się następująco:

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
 (w tysiącach PLN)

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
	<i>wartość w walucie</i>	<i>wartość w walucie</i>	<i>wartość w PLN</i>	<i>wartość w PLN</i>
PLN	137 798	151 315	137 798	151 315
USD	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki razem			137 798	151 315

Zmiany stanu zadłużenia tytułu kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2018 roku przedstawia poniższa tabela:

	<i>rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Kredyty		
<i>stan na 01 stycznia</i>	71 860	55 735
wpływ z tytułu zaciągnięcia	21 032	125 411
spłata	(27 706)	(107 559)
naliczone odsetki	(2 574)	(2 268)
zapłacone odsetki	(2 574)	(2 264)
zrealizowane różnice kursowe	(1 649)	(871)
różnice kursowe z wyceny	-	(170)
inne	(1 080)	(690)
<i>stan na 31 grudnia</i>	62 457	71 860
Pożyczki		
<i>stan na 01 stycznia</i>	79 455	63 912
wpływ z tytułu zaciągnięcia	14 900	15 500
spłata	(19 000)	-
naliczone odsetki	(1 866)	(1 972)
zapłacone odsetki	(1 880)	(2 004)
inne	-	75
<i>stan na 31 grudnia</i>	75 341	79 455

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
 (w tysiącach PLN)

Zabezpieczenia kredytów na dzień 31 grudnia 2018 roku:

Nazwa (firma) jednostki ze wskazaniem formy prawnej	kwota kredytu w tys. PLN	Zabezpieczenia	Inne
Bank Pekao S.A. O/Dębica	36 437	Zastaw rejestrowy na środkach trwałych na kwotę 8.470.894,87 PLN wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, hipoteka umowna łączna na kwotę 30.000.000,00 PLN na nieruchomości położonej w Pustkowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej oraz pełnomocnictwo do rachunków Spółki w Banku Polska Kasa Opieki S.A.	Kredyt na finansowanie działalności bieżącej
Bank PKO BP S.A. O/Rzeszów	12 687	Hipoteka umowna łączna na kwotę 97.500.000,00 PLN na nieruchomości położonej w Brzeźnicy wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej	Kredyt obrotowy w rach.bież.na finansowanie bieżących potrzeb- wykorzystanie w PLN,USD i EUR oraz w HUF (40% kredytu czyli 26 mln.PLN może być wykorzystane w HUF)
ING Bank Śląski S.A. O/Katowice	9 492	Zastaw rejestrowy na zapasach wyrobów gotowych do kwoty 25.000.000,00 PLN wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, cesja nieobciążonych wierzytelności z monitoringiem należności od podmiotów ,z którymi Śnieżka współpracuje co najmniej 6 m-cy (stan wierzytelności objętych cesją na koniec każdego kwartału nie niższy niż 40% sumy kwoty kredytu) oraz weksel in blanco	Kredyt obrotowy,odnawialny, kredyt może być w całości wykorzystany w HUF
CITI BANK HANDLOWY S.A. O/Kraków	3 841	Hipoteka kaucyjna na kwotę 50.000.000,00 PLN na nieruchomości położonej w Lubzinie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, zastaw rejestrowy na zapasach wyrobów gotowych na kwotę 11 000 000 PLN wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, cesja należności i weksel in blanco	Kredyt może być również wykorzystany w walutach innych niż PLN - w EUR lub w USD oraz w HUF (do wysokości 3.090.000.000,00 HUF liczonej według kursu z dnia wykorzystania Kredytu)
TM INVESTMENT Sp. z o.o. Brzeźnica	74 441	brak	Pozyczka od spółki powiązanej, może być wykorzystany w PLN lub walutach wymiennych.
RAFIL Radomska Fabryka Farb i Lakierów S.A.	900	brak	Pozyczka od spółki powiązanej

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
 (w tysiącach PLN)

Zabezpieczenia kredytów na dzień 31 grudnia 2017 roku:

Nazwa (firma) jednostki ze wskazaniem formy prawnej	kwota kredytu w tys. PLN	Zabezpieczenia	Inne
Bank Pekao S.A. O/Dębica	39 949	zastaw rejestrowy - środki trwałe na kwotę 8 470 894,87 PLN ,przewłaszczenie w/w środków trwałych , Hipoteka umowna łączna do kwoty 30 000 000 zł na nieruchomości w Pustkowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, pełnomocnictwo do dyspozycji rachunkami bieżącymi spółki w Pekao SA	Kredyt na finansowanie działalności bieżącej
Bank PKO BP S.A. O/Rzeszów	29 905	Hipoteka kaucyjna na prawie wieczystego użytkowania gruntów i nieruchomości zabudow. w Brzeźnicy na kwotę 90 000 000 PLN, przelew wierzyteln. pieniężnej z umowy ubezpieczenia mienia będącego zabezpieczeniem, klauzula potrącenia śr. pieniężn. na wszystkich rachunkach w PKO BP	kredyt obrotowy w rachunku bieżącym na finansowanie bieżących potrzeb - możliwe wykorzystanie w PLN, USD lub EUR
ING Bank Śląski S.A. O/Katowice	1 501	cesja nieobciążonych wierzytelności z monitoringiem należności od podmiotów, z którymi Śnieżka współpracuje co najmniej 6 m-cy. (stan wierzytelności objętych cesją na koniec każdego kwartału nie niższy niż 40% sumy kwoty kredytu), zastaw rejestrowy do kwoty 25 000 000 PLN na wyrobach gotowych magazynu w Brzeźnicy, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej z zapasów, weksel własny in blanco	Kredyt obrotowy, może być wykorzystany w PLN lub USD.
CITI BANK HANDLOWY S.A. O/Kraków	-	Hipoteka kaucyjna łączna do kwoty 11 250 000 PLN na prawie wieczystego użytkowania nieruchomości w Chojnicach i związany z nim prawie własności części budynku usługowo handlowego, oraz nieruchomości położonej w Chojnicach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia (polisa Inter RiskTU), zastaw rejestrowy do kwoty 11 000 tys. PLN na zapasach magazynu w Pustkowie, cesja praw z polisy ubez. w.w. zapasów, poręczenie cywilno-prawne spółki TM Investment	Kredyt obrotowy, może być wykorzystany w PLN lub walutach wymienialnych.
Deutsche Bank DNB Polska S.A. o/Kraków	505	Hipoteka kaucyjna na prawie własności nieruchomości w Lubzinie na kwotę 30 000 tys. PLN, cesja praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości, zastaw rejestrowy na środkach trwałych na kwotę 10 767 tys. PLN ,wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej tych środków, cesja wierzytelności od głównych dłużników spółki, klauzula potrącenia śr. pieniężn. na wszystkich rachunkach w banku, weksel własny in blanco	kredyt obrotowy w rachunku bieżącym
TM INVESTMENT Sp. z o.o. Brzeźnica	79 455	brak	Pożyczka od spółki powiązanej, może być wykorzystany w PLN lub walutach wymienialnych.

31. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe

31.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (krótkoterminowe)

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wobec jednostek powiązanych	946	991
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wobec jednostek pozostałych w tym zobowiązania z tytułu zwrotu wynagrodzenia (udzielonych rabatów)	42 629	43 735
	4 669	12 009
Pozostałe zobowiązania wobec jednostek powiązanych	-	-
Pozostałe zobowiązania wobec jednostek pozostałych	11 969	9 243
- z tyt. podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	5 136	4 479
- z tyt. wynagrodzeń	5 148	4 306
- zaliczki otrzymane na dostawy	20	25
- leasing	-	-
- inne	1 665	433
Zobowiązania ogółem, z tego	55 544	53 969
- część długoterminowa	-	-
- część krótkoterminowa	55 544	53 969

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w nocie 35.1. Średni cykl zobowiązań w roku 2018 wyniósł 38,3 dni (w 2017 roku: 38,1 dni). Wszystkie zobowiązania regulowane są na bieżąco, zgodnie z terminami płatności.

31.2. Rozliczenia międzyokresowe

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Rozliczenia międzyokresowe kosztów z tytułu:		
Premii	270	230
Usługi konsultingowe, audyt	73	63
Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu:		
Dotacji	73	82
Razem	416	375
- krótkoterminowe	416	375
- długoterminowe	-	-

32. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych

Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami wynikającymi z sprawozdania z przepływów pieniężnych przedstawiają poniższe tabele:

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
 (w tysiącach PLN)

	<i>okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018</i>	<i>okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017</i>
Bilansowa zmiana Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	(519)	(441)
Zmiana stanu należności w rachunku przepływów pieniężnych	(14)	(231)
różnica	(533)	(672)
Należności z tyt. Sprzedaży śr.trwałych	87	308
Należności sprzedaż udziałów	120	239
Pozostałe	-	125
odpis na należności zgodnie z MSSF 9	326	-
Razem różnica	-	-
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań z tyt. dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań	1 575	4 407
Zmiana stanu zobowiązań w rachunku przelówów pieniężnych	(1 749)	4 191
różnica	(3 324)	(216)
Zobowiązania inwestycyjne	(3 321)	(864)
Zobowiązanie z tyt. pod.dochodowego	(3)	567
Zob. z tyt. Poręczenia kredytu	-	75
Pozostałe	-	6
Razem różnica	-	-
Bilansowa zmiana stanu rezerw długo i krótkoterminowych	1 235	177
Zmiana stanu rezerw w rachunku przelówów pieniężnych	131	301
różnica	1 104	(124)
Rezerwa z tyt. świadczeń pracowniczych - inne całkowite dochody	(384)	124
Wycofanie rezerwy z tyt.transakcji zabezpieczających odniesionych na kapitał z aktualizacji wyceny	(418)	-
Inne	(302)	-
Razem różnica	-	-

33. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka zobowiązała się ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwałe w kwocie 6 972 tysięcy PLN. Kwoty te przeznaczone będą na pokrycie wydatków związanych z rozbudową, modernizacją i zakupem majątku trwałego jednostki.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku zobowiązania Spółki do poniesienia nakładów na rzeczowe aktywa trwałe wynosiły 3 829 tysiące PLN, a na dzień 1 stycznia 2017 roku 2 964 tysiące PLN.

34. Zobowiązania warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka nie posiadała żadnych zobowiązań warunkowych. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka również nie posiadała takich zobowiązań.

34.1. Sprawy sądowe

Brak postępowań, których wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta.

34.2. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

W świetle obowiązujących od 15 lipca 2016 r. postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom ("GAAR"), która ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce, Zarząd Spółki rozważył wpływ transakcji, które mogłyby być potencjalnie objęte przepisami GAAR, na podatek odroczony, wartość podatkową aktywów oraz rezerwy na ryzyko podatkowe. W ocenie Zarządu przeprowadzona analiza nie wykazała konieczności dokonania korekty wykazanych pozycji bieżącego i odroczonego podatku dochodowego, niemniej jednak w ocenie Zarządu, w przypadku przepisów GAAR występuje nieodłącznie niepewność, że władze skarbowe dokonają innej interpretacji tych przepisów, będą zmieniały swoje podejście co do ich interpretacji lub same przepisy ulegną zmianie, co może wpłynąć na możliwość realizacji aktywów z tytułu podatku odroczonego w przyszłych okresach oraz ewentualną zapłatę dodatkowego podatku za okresy przeszłe.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Spółki mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

35. Informacje o podmiotach powiązanych

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi oraz podmiotem stowarzyszonym za bieżący i poprzedni rok obrotowy:

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
(w tysiącach PLN)

		sprzedaż podmiotom powiązanym	zakupy od podmiotów powiązanych	należności od podmiotów powiązanych	zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
<i>Podmiot zależny:</i>					
<i>SNIEZKA-UKRAINA SP Z O.O.</i>	2018	23 855	484	37	19
	2017	28 572	1 060	389	-
<i>Śnieżka BELPOL Wspólna Sp. z o.o.</i>	2018	3 613	820	3 802	-
	2017	4 325	-	3 379	-
<i>TM INVESTMENT Sp. z o.o.</i>	2018	54	16 647	5	996
	2017	54	20 179	-	1 175
<i>RADOMSKA FABRYKA FARB I LAKI</i>	2018	1 510	6 573	82	102
	2017	-	-	-	-
<i>Jednostka stowarzyszona:</i>	2018	308	20 678	12	3 202
<i>Plastbud Sp. z o.o.</i>	2017	172	29 960	-	2 665

35.1. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Charakter transakcji z firmami powiązanymi:

- Plastbud Sp. z o.o. w Pustkowie zajmuje się produkcją wyrobów – pigmentów do farb, które są sprzedawane pod marką „Śnieżki”. Transakcje wzajemne pomiędzy firmami dotyczą obrotu surowcami, materiałami i towarami,
- Śnieżka Ukraina Sp. z o.o. w Jaworowie jest jednym z producentów farb i lakierów na Ukrainie. Wyroby jej sprzedawane są pod marką „Śnieżki”. Transakcje wzajemne pomiędzy firmami dotyczą obrotu surowcami i materiałami,
- Śnieżka-BELPOL Wspólna Sp. z o.o. kupuje od FFiL Śnieżka SA surowce i materiały do produkcji farb, rozpuszczalników,
- TM Investment Sp. z o. o. w Warszawie zajmuje się zarządzaniem znakami towarowymi. FFiL Śnieżka SA uiszcza opłatę licencyjną za używanie znaków towarowych, które są własnością TM Solutions Sp. z. o.o.,
- Radomska Fabryka Farb i Lakierów SA w Radomiu zajmuje się produkcją i sprzedażą wyrobów antykorozyjny. Transakcje wzajemne pomiędzy firmami dotyczą obrotu surowcami, materiałami, towarami i usługami księgowo-administracyjnymi.

Transakcje pomiędzy podmiotami powiązanymi odbywają się na warunkach równorzędnych z tymi, które obowiązują w transakcjach zawieranych na warunkach rynkowych.

35.2. Pożyczka udzielona członkowi Zarządu

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka nie posiadała należności z tytułu pożyczek udzielonych członkom Zarządu.

35.3. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

Spółka nie zawierała żadnych transakcji z członkami Zarządu w okresie sprawozdawczym oraz porównawczym.

35.4. Wynagrodzenie kadry kierowniczej Spółki

35.4.1 Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki

	<i>rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Zarząd	3 382	2 295
Rada Nadzorcza	1 132	1 002
Razem	4 514	3 297

35.4.2 Wynagrodzenie wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej

	<i>rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	5 313	4 439
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	-
Łączna kwota wynagrodzenia wypłaconego głównej kadry kierowniczej (z wyjątkiem członków Zarządu i Rady Nadzorczej)	5 313	4 439

36. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku i dnia 31 grudnia 2017 roku w podziale na rodzaje usług

Rodzaj usługi	<i>rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	107	93
Przegląd półrocznego sprawozdania finansowego	40	40
Razem	147	133

37. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Spółka, należą kredyty bankowe, pożyczki, należności z tytułu leasingu, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Spółki. Spółka posiada też inne instrumenty

finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

W ciągu 2018 roku Spółka zrealizowała forwardy, które zostały zakupione w 2017 i 2018 roku. Instrumenty te stanowiły zabezpieczenie przepływów pieniężnych wynikających z zakupów surowców w walucie euro.

Zasadą stosowaną przez Spółkę obecnie i przez cały okres objęty sprawozdaniem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Spółki obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Spółka monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

Wielkość tego ryzyka w okresie została przedstawiona w nocie 36.1 oraz 36.5. Zasady rachunkowości Spółki dotyczące zabezpieczeń zostały omówione w nocie 10.13.

Transakcje zabezpieczające zrealizowane w 2018 roku przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj instrumentu	Data zawarcia transakcji	Data realizacji	Nominal (tys. EUR)	Kurs terminowy	Pozycja w bilansie, do której odniesiono skutek zabezpieczenia
Forward	2017-02-07	2018-01-11	4 000	4,3938	Zapasy
Forward	2018-02-07	2018-02-14	4 000	4,4022	Zapasy
Forward	2018-02-07	2018-03-14	2 000	4,4090	Zapasy
Forward	2018-04-12	2018-05-16	3 000	4,1962	Zapasy

Łączna wartość zrealizowanych w 2018 roku instrumentów zabezpieczających odniesionych na zużyte do produkcji surowce wyniosła 2 239 tys. PLN

37.1. Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Spółki na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim krótkoterminowych i długoterminowych zobowiązań finansowych.

Spółka korzysta aktualnie z zobowiązań o oprocentowaniu zmiennym, nie zawiera dodatkowych kontraktów na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe).

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników (w związku z zobowiązaniami o zmiennej stopie procentowej). Nie przedstawiono wpływu na kapitał własny ani całkowite dochody ogółem Spółki.

	<i>Zwiększenie/ zmniejszenie o punkty procentowe</i>	<i>Wpływ na zysk lub stratę brutto</i>
<i>Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018</i>		
PLN	+1%	-1 378
USD	+1%	-
PLN	- 1%	+1 378
USD	- 1%	-
<i>Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017</i>		
PLN	+1%	-1 513
USD	+1%	0
PLN	- 1%	+1 513
USD	- 1%	0

37.2. Ryzyko walutowe

Spółka narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez jednostkę sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta wyceny. W 2018 roku 9% zawartych przez Spółkę transakcji sprzedaży wyrażonych było w walutach innych niż waluta sprawozdawcza Spółki, podczas gdy w tym samym okresie 28% kosztów wyrażonych było w walucie innej niż waluta sprawozdawcza. Spółka kupuje w walucie obcej takie surowce jak biel tytanowa, żywice i wypełniacze. Spółka wykorzystuje instrumenty pochodne do zabezpieczenia przepływów finansowych. Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka zrealizowała wszystkie zabezpieczenia w postaci instrumentów pochodnych (informacja dotycząca instrumentów pochodnych znajduje się w nocie 37).

37.3. Ryzyko cen towarów

Spółka jest narażona na ryzyko wzrostu cen surowców, w tym ryzyko wzrostu kursu waluty euro, w której jest rozliczana część surowców używanych do produkcji. W przypadku zmiany cen surowców o 1% łączny koszt w Spółce zmienia się o około 3 mln zł.

37.4. Ryzyko kredytowe

Spółka zawiera transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Spółki na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Spółki, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Spółki powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

W Spółce nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego.

37.5. Ryzyko związane z płynnością

Spółka monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji, jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Spółki jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, obligacje, akcje uprzywilejowane, umowy leasingu finansowego oraz umowy dzierżawy z opcją zakupu.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Spółki na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności wg wartości nominalnej.

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018
(w tysiącach PLN)

31 grudnia 2018 roku	<i>Na żądanie</i>	<i>Poniżej 3 miesiący</i>	<i>Od 3 do 12 miesiący</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	171	62 457	75 170	-	137 798
Gwarancje finansowe	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	-	55 544	-	-	-	55 544
Instrumenty pochodne	-	-	-	-	-	-
Razem	-	55 715	62 457	75 170	-	193 342

31 grudnia 2017 roku	<i>Na żądanie</i>	<i>Poniżej 3 miesiący</i>	<i>Od 3 do 12 miesiący</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	185	71 860	79 270	-	151 315
Gwarancje finansowe	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	-	53 969	-	-	-	53 969
Instrumenty pochodne	-	2 198	-	-	-	2 198
Razem	-	56 352	71 860	79 270	-	207 482

38. Zabezpieczenia

38.1. Zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych

W ciągu 2018 roku Spółka dokonywała zakupu forwarda, który stanowił zabezpieczenie przepływów pieniężnych wynikających z zakupów surowców w walucie euro. Nominał pozycji zabezpieczającej, tj. forwardów, był ustalany w oparciu o roczne plany zakupów surowców.

Strategia zarządzania ryzykiem

Celem dokonywanych zabezpieczeń jest ograniczenie wpływu ryzyka zmiany kursu walutowego EUR do PLN na wartość zakupów surowców. Spółka, na bazie rocznego planu zakupów w walucie euro, dokonuje zabezpieczenia przyszłych przepływów pieniężnych, zawierając transakcje na zakup waluty w przyszłości po umówionym na ten dzień kursie (forwardy) o nominale nie większym niż wartość zakupów wynikających z ww. rocznego planu zakupów. W ten sposób Spółka niweluje wpływ ryzyka zmiany kursu walutowego w przyszłości. Dąży się przy tym, aby dopasowanie nominału oraz terminów realizacji pozycji zabezpieczającej i zabezpieczanej były jak najbardziej dopasowane względem siebie. Jako instrumenty zabezpieczające mogą być wyznaczone wyłącznie umowy zawarte ze stroną zewnętrzną w stosunku do Spółki (nigdy nie są to instrumenty wyemitowane przez jednostkę z Grupy Kapitałowej). Jednocześnie instrumenty pochodne zabezpieczające zawiera się na okres nie dłuższy niż rok, tj. maksymalnie na taki okres, za jaki sporządzany jest plan zakupu surowców.

Oceny powiązania ekonomicznego na moment realizacji (koniec okresu sprawozdawczego) dokonuje się przy pomocy kryteriów jakościowych:

- datę, na którą zostało ustalone powiązanie ekonomiczne,
- dane identyfikujące powiązanie zabezpieczające, którego ocena dotyczy,
- ustalenie charakteru powiązania ekonomicznego,
- ocenę, czy spełnione zostało kryterium powiązania ekonomicznego.

Ocena powiązania ekonomicznego dla zawartych transakcji dokonywane są:

- na koniec roku sprawozdawczego (w celu stwierdzenia czy wynik na instrumentach zabezpieczających może być ujęty w innych całkowitych dochodach i określeniu wartości do ujęcia w pozycji kapitału z aktualizacji wyceny – zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych), oraz
- na dzień wygaśnięcia powiązania zabezpieczającego (w celu stwierdzenia z jaką pozycją powinien być rozliczony kapitał z aktualizacji wyceny).

W 2017 roku Spółka posiadała instrumenty finansowe, które stanowiłyby zabezpieczenie przepływów pieniężnych wynikających z zakupów surowców w walucie euro.

38.2. Zabezpieczenie wartości godziwej

Na dzień 31 grudnia 2018 roku, Spółka nie posiadała kontraktów zabezpieczających oraz zabezpieczeń wartości godziwej.

39. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Spółki i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Spółka może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Spółka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Zasady Spółki stanowią, by wskaźnik ten mieścił się w przedziale 30% - 60%. Do zadłużenia netto Spółka wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje zamienne akcje uprzywilejowane, kapitał własny należny akcjonariuszom jednostki dominującej pomniejszony o kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto.

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Oprocentowane kredyty i pożyczki	137 798	151 315
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	55 544	53 969
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3 877	20 729
Zadłużenie netto	189 465	184 555
Kapitał własny	175 909	141 664
Kapitał razem	175 909	141 664
Kapitał i zadłużenie netto	365 374	326 219
Wskaźnik dźwigni	52%	57%

40. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Spółce w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku kształtowało się następująco:

rok zakończony 31 grudnia 2018   rok zakończony 31 grudnia 2017

Zarząd Spółki	3	3
Administracja	253	224
Dział sprzedaży	28	30
Pion produkcji	192	197
Pozostali	297	276
Razem	773	730

41. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

- FFiL Śnieżka SA podpisała w Budapeszcie umowę inwestycji kapitałowej z właścicielem spółki Poli-Farbe Vegyipari Kft. - podmiotu o ugruntowanej pozycji na węgierskim rynku farb i lakierów. Transakcja, której efektem będzie nabycie przez Śnieżkę 80% udziałów węgierskiej spółki, pozwoli obu podmiotom uzyskać wymierne synergie, wzmacniając ich pozycję na coraz bardziej konkurencyjnych rynkach europejskich. Umowa, której przedmiotem jest nabycie przez FFiL Śnieżka SA 80% udziałów spółki Poli-Farbe Vegyipari Kft., została zawarta w dn. 11 lutego 2019. Śnieżka nabędzie udziały w węgierskiej spółce za kwotę około 8 mld forintów węgierskich (ok. 108 mln złotych).
- FFiL Śnieżka SA w dniu 28 lutego 2019 r. zawarła z Bankiem Handlowym Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie aneks nr 18 do umowy kredytowej nr KRA/KRB/0044/05 z dnia 10 czerwca 2005 roku. Na podstawie podpisanego Aneksu została zwiększona kwota kredytu z 50 000 000,00 (słownie: pięćdziesięciu milionów złotych) do 80 000 000,00 (słownie: osiemdziesięciu milionów złotych), który może zostać wykorzystany w PLN, EUR, USD i HUF. Aneks wprowadził możliwość zwiększenia wykorzystania Kredytu w forintach węgierskich do kwoty 5.346.000.000,00 HUF (z dotychczasowo dostępnej kwoty 3 090 000 000,00 HUF) liczonej według kursu z dnia wykorzystania Kredytu. Kredyt zostanie udostępniony na okres od dnia udostępnienia kredytu do dnia 10 grudnia 2021 roku. Od kwoty wykorzystanego kredytu w rachunku bieżącym Bank pobiera odsetki według zmiennej stopy procentowej, obliczonej na bazie stawki referencyjnej (WIBOR, EURIBOR/LIBOR/BUBOR 3M) oraz marży Banku. Zabezpieczenie kredytu pozostało bez zmian, za wyjątkiem zmiany wysokości kwoty zabezpieczonej hipoteką łączną, wynikającej z podwyższenia kwoty kredytu. Pozostałe warunki Aneksu nie odbiegają od warunków powszechnie stosowanych dla tego typu umów.